

Rubricering: 1)

ACD 1.459.192.

datum 14 DEC. 1979

CO

b. 2 d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BCP.

Bijlage(n): 2

Afschr.:

BO: 173.532

Datum rapport

Volgno. Inf. rapp.

Evaluatie

7-12-1979

3.

3 - a/b - 2.

Betreft: Landelijke vergadering CVS.

Op d. 1-12-1979 werd in het gebouw van de theologische faculteit van de G.U. aan de Herengracht te Amsterdam een landelijke vergadering van de CVS gehouden. Hierbij waren 24 vertegenwoordigers uit de diverse regio aanwezig

De notulen van de vorige vergadering bleken niet te voldoen en moesten herschreven worden.

Enkele mededelingen werden gedaan inzake:

- en diverse PJO-publicaties.
- initiatief van de CVS tot het plaatsen van een dagblad-advertentie-beroep door vele predikanten voor een demonstratie tegen kernwapens.
- contact CVS-kritische kerken en basisgroepen. Hiertoe zullen uit beide kampen leden zich met de onderlinge betrekkingen bezighouden.
- het bezoek van aan Barcelona, een evaluatie van het congres in Milaan.
- deelname van de CVS in de LAKAF.

Vanuit de regio werden de volgende gegevens bekend:

- In Friesland treden veel nieuwe leden toe. Desondanks zijn er weinig activiteiten.
- Iedere regio werkt duidelijk zelfstandig.

De vergadering heeft zich ter bespreking van enkele onderwerpen in groepen verdeeld.

Notulen Landelijke Vergadering vanaf 12.15 uur.

Informatieboekje:

Diskussie over een apart stukje over basisbeweging . . . In december zal een voorstel ter sprake komen over "waar" er aandacht besteed gaat worden aan de basisbeweging.

Over het stuk van . . . Laatste alinea's te moeilijk. Te veel understatementen. Wat bedoeld met oecumene? Te vaag. Op deze oecumene blijf je aangesproken worden. Want men blijft dit woord uitleggen als "pluralisme".

Verder eerste zin NHK na de oorlog een understatement. Van laatste zinnen blz. 3 en bovenaan blz. 4 en onderaan blz. 4, verband met rest niet duidelijk.

Willem: in voetnoot duidelijk maken richtingen (in de NH Kerk). Ter Schegget te veel aandacht (krachtiger met meer politieke inzetten).

Stuk . . . Weinig commentaar. Zin blz. 2 veranderd (midden). Suggestie: nog een getuigenis. Er zal nog een tweede stuk met een persoonlijke verantwoording geproduceerd worden door . . .

Stuk . . . Hierbij kwam vooral de leesbaarheid ter sprake. . . en . . . zullen proberen het stuk leesbaarder te maken.

Verder: inzet niet duidelijk waarom in CvS doen aan theologie. Wat betekent "ind van leer". Duidelijk maken: God is opkomen voor de onderdrukten; je kunt er niet meer on heen.

De planning voor het publiceren van het informatieboekje komt verder op de decembervergadering ter sprake.

Scholing:

over de komende scholing. Weinig nieuws. Voor februari moeten de eerste stukken uitkomen. Gebruikt wordt o.a. het eerste hoofdstuk van de imperialisme-scholing. Scholingsgroep heeft volmacht stukken uit te kiezen zonder het in de landelijke vergadering in te brengen. Nog niet helemaal bekend welke stukken. Verder kwam hierbij samenwerking IKV ter sprake. Wanneer IKV hiermee zou moeten werken is niet zo belangrijk. Op decembervergadering discussiestuk voor het IKV. Derde hoofdstuk politieke belang vreedsbeweging, in het bijzonder voor het IKV belangrijk en hier o.a. hun inbreng. IKV-ers eerst interesseren voor onze scholing door plaatselijke groepen met materiaal te benaderen. Dit beter dan met de top te onderhandelen.

In december moet er beslist worden hoe de vorm van de scholing moet zijn, landelijk of plaatselijk. Ook hoe praktisch de scholing te voeren is.

ervolgens geeft . . . een verslag over de stand van zaken in de neutronen-bom-actie. EVD actief bezig met pogingen om deze beweging in kwaad daglicht te plaatsen. Opmerking gemaakt of CvS niet een analyse moet maken van de CDA-brochure "Voor vrede en veiligheid". Deze kwalijke vorm van ideologieproductie van . . . is het waard doorgelicht te worden.

Regio's:

Uitgangspunt van deze discussie het probleem dat veel regio-bijeenkomsten voor nieuwe mensen on aantrekkelijk zijn door de te sterke claim van de landelijke agenda. Zo komen de eigen punten waar de meesten zich meer bij betrokken voelen in het gedrang.

Nijmegen en Amsterdam geven vervolgens aan hoe ze dit oplossen:

- In Amsterdam wordt door de voorzitter en de sekretaris de vergadering voorbereid. Zo sanering van de agenda; deze is niet meer zo chaotisch en overvol. Niet elke landelijk gelaten schoet moet plaatselijk ook nog eens geroken worden. Verder ook aanhouden strak wijdschend; een planning voor drie maanden. Zo worden de vergaderingen aantrekkelijker. Nu ligt er ook een voorstel om afwisselend scholings- en actie-avond te beleggen.

it jaarevaluatie strategie:

1. actie van CVS-leden binnen kerkelijke gemeenten moeten gesteund worden
2. Niet-kerkelijke CVS-ers moeten wel in kerkelijke vredes- en vrouwengroepen deelnemen.

In een Lange Mars door de kerkelijke instellingen telkens weer attaqueren burgerlijke ideologie. Opmerking: ook al lukt de lange mars door de kerken niet, ze kennen ons wel. Dan erom heen.

Voor de rest wordt verwezen naar het jaarverslag van de regio Amsterdam, dat opgestuurd is aan alle regiosekretarissen.

Nijmegen:

Ook hier de agenda niet te vol, alleen belangrijkste punten. Ieder indien mogelijk twee keer naar landelijke vergadering. Werken in blokken: blok van een aantal vergaderingen over Earth, over Marxismescholing en vredesbewegingen. Tussen blok een avond waarin mensen vertellen over het eigen staan in de kerk, en de actie-ervaring. In de politieke scholing uitgegaan van Nijmeegse situatie (werkeloosheid) en de kerken. Dit werkt groepsintegrerend.

Veel contacten met allerlei bewegingen: religieuze groepen, vredesgroepen, politieke partijen, verlopen via individuen.

wordt in kleine groepjes gewerkt, en dit werkt ook groepsintegrerend, er worden ook andere groepen bezocht. Actieve leden bereiden blok voor, anderen moeten er iets mee doen. Na formele vergadering wordt informeel bijeenkomst voortgezet.

In de discussies werden verschillende problemen gesignaleerd. Vaak worden regio's gedragen door een klein groepje dat elkaar ook buiten vergaderingen om ontmoet. Hoe groepsintegrerend zo te werken dat nieuwe mensen niet wegblijven. Mensen moeten elkaar in het persoonlijke vlak ook kennen om tot aktievoeren te komen. Het informele contact buitenof na de officiële vergadering is daarom ook erg belangrijk.

- scholings- en actievergaderingen moeten gescheiden worden.

- wat betreft de relatie plaatselijk-landelijk. Plaatselijk en regionaal werk staat centraal. Zwaartepunt bij wat in regio's zelf gebeurt, filtreren wat landelijk bekostofd wordt. Eigen agenda voorop.

Agendapunt 7: Aan eventueel commentaar op zijn stuk over de basisbeweging opsturen. Adres:

Rondvraag: Volgende keer "vrouwenpunten" op de agenda; willen dan ook veel S-vrouwen uit de regio's naar Amsterdam komen om hun actieve inbreng te kunnen leveren.

Tweede deel:

Diskussiестuk: CvS schrijft IKV.

Met de stap in 1977 van de jaarlijks wisselende vredesweekthema's naar één thema voor de komende 10 jaar heeft het IKV drie belangrijke dingen gedaan. Ten eerste besloot men daarmee de kwestie van de kernwapens en de terechte angst daarvoor, weg te halen uit het onderbewustzijn waar ze bij zoveel mensen waren ondergedoken, en ze te brengen waar ze hoorden: in het bewustzijn. Ten tweede kregen de IKV-inspanningen een praktisch doel, zodat het accent verschoof van een tamelijk vrijblijvende discussie in eigen kring naar gecoördineerd en gericht optreden naar buiten toe; actie tegen kernwapens is behalve het enig juiste middel om te proberen ze weg te krijgen ook een psychische voorwaarde om, bewust van kernwapendreiging, te kunnen blijven voortleven. En ten derde betekende het dat een veel evenwichtiger verhouding mogelijk werd tussen de activiteiten in de vredesweek en die in de rest van het jaar; daarmee werd een grote, kwalitatieve toename bereikt van het effect van het IKV-vredeswerk. Bij het "ten eerste" dient nog te worden opgemerkt dat de vrijwel gelijktijdige aankondiging van de neutronenbom een enorme stroomversnelling heeft veroorzaakt: het was voor zeer velen (die misschien nog maar nauwelijks van het jongste IKV-project hadden gehoord) de druppel die de kernwapenemmer deed overlopen. En het is zeker ook de neutronenbom plus de immense actie ertegen geweest, die bij vele mensen de belangstelling voor en afschuw van kernwapens als zodanig heeft (terug-)gebracht.

Dat CvS blij is met wat het IKV zo heeft kunnen losmaken bij de mensen die nu haar kernen vormen, bij de kerken, bij het CDA, maar ook buiten de "christelijke sfeer", behoeft hier geen betoog. In verscheidene plaatsen werken CvS-ers actief binnen het IKV mee, zoals soms dezelfde, soms weer andere CvS-ers ook in de beweging tegen de N-bom participeren. Daarmee is onze bezorgdheid over de voortgang van de IKV-actie er dus niet een die alleen van buiten af op het IKV toekomt.

Kernpunt van onze zorg is de verhouding van moreel en zakelijk argument. In de IKV-publikaties nemen zakelijke argumenten meestal een tweede plaats in, het komt zelfs voor dat een standpunt van een potentiële medestander als zakelijk wordt afgedaan. Vanzelfsprekend is de eerste verontwaardiging over zo'n immense verschrikking als het kernwapen een morele, en we worden nog veel woedender als we zien dat kernwapens een koppositie innemen in de krankzinnige bewapeningswedloop. Met die woede kun je kerken en parlementariërs bestoken, en ze zijn er gevoelig voor. Maar wij hebben ervaren dat op het parlement, op de pers en ook op de kerk nog een kracht werkzaam is, en dat is geld. We hebben het dan niet over steekpenningen (hoewel ook dat voorkomt, zoals ieder weet) maar over de economie. En wel een specifieke economie, waarin de produktiemiddelen privé-bezit van enkelen zijn; de winst uiteindelijk de enige maatstaf is, en de bestemming van die winst in handen ligt van bovengenoemde enkelingen. Dat de gezamenlijke ondernemingen in grote lijnen (en soms in details) regeren over kabinet en parlement i.p.v. omgekeerd, is een ondervinding die de meeste mensen van CvS gemeenschappelijk hebben. Dat kan bijvoorbeeld beginnen met de ontdekking dat het budget van de grote ondernemingen het staatsbudget vele malen overtreft; in onze akties lopen we voortdurend aan tegen de overmacht van de grote ondernemingen in ons maatschappelijk bestel, en je dagelijkse krant blijkt tamelijk veel informatie te leveren die dit gezichtspunt ondersteunt (al wordt die informatie in de meeste kranten niet als zodanig gerangschikt). De verschijningsvorm van deze overmacht is de volkomen vanzelfsprekendheid van ons type economie. Als SER of CPB zeggen dat iets economisch gezien nu eenmaal niet anders kan, vraagt vrijwel niemand over wat voor economie men het heeft (als je wél de mogelijkheid overweegt het bankwezen en de grote industrie te nationaliseren, verandert op slag elk economisch rapport en beleid).

Wat betekenen zulke inzichten nu voor de strijd tegen de kernbewapening? Het gaat niet om het Militair Industrieel Komplex is niet in de eerste plaats het werk van kwade geesten, het is voor alles een economisch instrument. In tijden van

Ekonomische crisis (krisis dus in het Westerse type economie, kapitalisme) is er sprake van overcapaciteit in de productie. De wapenproductie is een uitstekende regelklep gebleken voor dit probleem (wapens kun je altijd maken, als je maar zorgt dat er vraag naar is). Omdat bewapening voor het grootste deel een nationale zaak is, treedt de Staat dus op als afnemer en betaalt dit uit de algemene middelen (merendeels belastingopbrengsten). Kijken we nu terug naar de machtsverhouding tussen de economische grootmachten (industrie en banken) en de democratisch gekozen organen als regering en parlement, dan is het kringetje rond. Het is in dit verband zeer illustratief dat Carter het (magere!) akkoord over de beperking van strategische kernwapens SALT II slechts op één voorwaarde door de volks(?)vertegenwoordiging krijgt. Die voorwaarde is, dat hij tegelijkertijd instemt met de ontwikkeling en productie van nieuwe, andere kernwapens, en er is nauwelijks een krant die verzwijgt dat het de lobby van de wapenindustrie is die op deze manier een ontspanningspolitiek onmogelijk maakt, want niet wenst.

Hoewel het kernwapenvraagstuk inderdaad een "bij uitstek moreel probleem is" (IKV-ber. 1), kan de strijd zich niet tot morele middelen beperken. Want de economische krachten en hun politieke vervlechting zijn alle effectief te betrijden als daarin een grondig inzicht bestaat. Verdieping van dit inzicht is naar onze mening voor het IKV en de groepen die het wil bereiken een noodzaak. We kennen allemaal de parlementariërs die in een gesprek over kernbewapening duidelijk onder de indruk zijn van de morele tegenargumenten, er vaak uit eigen overtuiging in meegeen; en dan toch, als bij een stemming puntje bij paaltje komt, verkeerd stemmen omdat er dan kennelijk ineens méér argumenten blijken te spelen. Of de minister die in een openbaar debat alle ethische poten onder zijn beleid weggezaagd ziet worden en geen verweer meer heeft, zodat het pleit goeddeels gewonnen lijkt; maar desondanks enkele dagen later op televisie doodleuk een volgende stap aankondigt alsof er niets gebeurd is. Wanneer nu het "waarom" van de telkens weer "verkeerde" politieke beslissingen wordt voorzien en ingebracht in de openbare discussies, dan lijkt tweëërlei afloop mogelijk. Bij overeenstemming wordt een "ja, maar" op een later tijdstip veel moeilijker, terwijl bij een verschil van mening het zicht helderder wordt op wat zich achter de ethische discussie afspeelt; in beide gevallen is de behaalde winst groot. Het IKV kan door een betere verhouding van het morele en het zakelijke aan diepgang en breedte, aan standvastigheid en doelmatigheid winnen.

Na wat het IKV in eigen politieke en kerkelijke kring heeft weten te ontketenen, valt het nauwelijks te verwonderen dat er van toenemende tegenstand in eigen kring sprake is. Blijkens verschillende publikaties heeft het IKV die konstatering ook zelf gedaan. Van de meest recente aanvallen noemen we hier de EO-actie met de "Sjaloom"-krant, en het verdachtmakende artikel H. Ruitenbergh in Trouw. Dat ook deze ontwikkeling vraagt om verdieping van motivatie en argumentatie, ligt voor de hand; voor twee aspecten willen we bijzondere aandacht vragen.

De taak van de Kerk ligt in het zich betrokken weten op Gods bemoeienis met de aarde; Zijn bemoeienis is Zijn bevrijdend handelen. Daarom zal iedere kerkelijke discussie zich minstens óók in bijbels-theologische termen voltrekken. We hebben met CvS in verleden en heden ervaren, dat de binnenkerkelijke tegenstrevers van Gods bevrijdend handelen weinig terughoudendheid tonen in het gebruik van bijbelse argumenten. Deze verwarring heeft ons nooit doen besluiten theologie en exegese dan maar te laten voor wat het is; daarvoor zijn de Verhalen, die de belofte doen van Bevrijding van allen die in onvrijheid leven of kreperen, ons te lief. Juist om die belofte zijn die Verhalen heilig en daarom maakt iedere vervalsing ons kwaad. We zien daarom met vreugde dat het IKV de laatste tijd weer wat meer aandacht aan theologische bezinning besteedt. En we hopen dat méér exegese en méér bijbelse theologie de vasthoudendheid en de vrolijkheid in het IKV zullen doen toenemen, terwijl anderzijds christelijke tegenstanders van God op efficiënte wijze van repliek zullen worden gediend.

Het tweede aspekt betreft het anti-kommunisme, het wapen dat veelvuldig tegen CvS en nu ook tegen het IKV wordt gehanteerd. Anti-kommunisme is het geheel van op vooronderstellingen en vervalsingen berustende beschuldigingen en verdachtmakingen, waarmee niet alleen verklaarde socialistten en kommunisten, maar gemakshalve ook vrijwel alle groeperingen worden bestookt die een enigszins progressieve oplossing voorstaan van een of ander maatschappelijk probleem. Zoals het Militair Industrieel Komplex telkens parlement en regering met overwegend (kapitalistisch-)economische argumenten voor het blok zet (Verolme), zo verhindert de antikommunistische berichtgeving via b.v. de massamedia dat die massa zich afvraagt of zulke enorme uitgaven voor zo'n krankzinnige bewapening nu wel nodig zijn. Het bed waarin deze berichtgeving tamelijk moeiteloos gedijt, is gespreid door de even succesvolle als langdurige (15 jaar) antikommunistische propaganda-periode die Koude Oorlog heet en aan het einde van de tweede wereldoorlog begon. Het idee van een socialistisch type maatschappij-ordening i.p.v. de oude belangentegenstellingen van kapitaal en arbeid, stond vele mensen in West-Europa voor ogen bij de aanstaande herbouw van hun land; het dreigde zich ook partijpolitiek uit te drukken, maar dat werd met grote sommen CIA-geld (Italië), uitstel van verkiezingen (Nederland), invoering van een distriktenstelsel (Frankrijk) e.d. voorkomen. Als economisch offensief liep parallel daaraan de Marshall-hulp.

Hedendaags antikommunisme veronderstelt voortdurend de Koude Oorlog met haar politieke en geschiedkundige vervalsing. De enig mogelijke bestrijding ligt in het vertellen van wat werkelijk gebeurd is. Het IKV heeft hieraan reeds enkele malen bijgedragen in haar publikaties. Maar naar ons inzicht is de psychologische macht van het Koude Oorlogssyndroom zo groot, dat nog veel systematischer informatie en studie op dit terrein vereist is, en er ook bij eigen publikatie voortdurend over gewaakt moet worden dat het KO-syndroom langs sluipwegen geen nieuw voedsel krijgt.

Het in het bovenstaande bepleite uitbouwen en onderbouwen van inzicht en motivatie in het Verbond tegen de Kernwapens zal tevens bevorderen dat een vruchtbare verwerking van ervaringen door de beweging als geheel kan geschieden; dat lijkt ons vooral ook dan van belang, wanneer door, onverhoopte, tegenslagen demoralisatie en apathie uit hun schuilhoek kruipen.

konsept van

Voor het informatieboekje: CvS en de theologie

Christenen voor het socialisme willen geen nieuwe sekte zijn, geen nieuwe stroming, niet: één van de (vele) richtingen binnen de pluriforme kerk. We zijn eigenwijzer: we willen niet kapitulieren voor de gedachte dat vele richtingen mogelijk zijn. Wij menen dat de zaak van de Messias ondubbelzinnig is, en niet in verschillende "keuzes" of "konsekwenties" op te delen. Een pluriforme, liberale kerk is de Ene Heer onwaardig: Die pretentie hebben we in ieder geval: dat we de hele kerk - en daar horen we zelf dan bij - willen aanspreken op haar handelen, krities willen vragen of haar praxis wel beantwoordt aan de praxis van de Heer Jezus Christus.

Wat is theologie?

Bij het woord theologie doemen, bij mij althans, allerlei beelden op van gort-droge, serieuze kamergeleerden, dominees met stapels paperassen, enigzins weltfremd tegen de achtergrond van een immense boekenkast met voornamelijk veeldelige, vergeelde en stoffige werken. En hoewel theologen binnen CvS niet direkt zó lijken op deze karikatuur, lijkt het er helaas soms toch wél op, dat ook binnen CvS de theologie een "aparte" zaak is, die uitsluitend onder het beheer valt van theologiestudenten en dominees. De theologie gaat dan al snel een eigen leven leiden. Daarom is dit stuk maar eens door een niet-theologe geschreven.

Want als theologie, "godgeleerdheid", de god van Israel betreft, die in de geschiedenis van dat volk heel concreet handelend en sprekend aanwezig is, dan heeft theologie ook alles te maken met onze concrete praktijk, ons maatschappelijk handelen: onze praxis. Theologie is dan: het krities nadenken over de praxis van de gemeente; het toetsen van deze praxis aan die van de Messias. Als de god van Israel de bevrijding begint bij de armen, bij het slavenvolk in Egypte, dan moet de christelijke gemeente zich voortdurend weer de vraag stellen: staan wij werkelijk aan de kant van de verrukten, de weduwen en de wezen, de hoeren en de tolenaars? Iedere belijdende christen is in die zin theoloog, omdat zij of hij nadenkt over haar/zijn eigen praxis en die van de maatschappij waarin zij of hij leeft. Zo kan theologie nooit tot een saai toestand worden. Als theologie een onbegrijpelijke of wereldvreemde aangelegenheid is, een specialisme van vakmensen, dan is er iets grondig mis. Als dan theologie een taak is van de hele christelijke gemeente, wie is dan precies die gemeente? Niet zomaar iedereen die zich zo noemt. Niet zomaar: de kerk. Maar: daar waar het Woord gehoord wordt. En dan 'horen' niet in de zin van: geluidsgolven die je oren binnenkomen; maar: gehoorzamen, doen wat je hoort. Daar waar de armen zijn, waar werkelijke solidariteit met de armen is, daar is de gemeente.

Geen absolute theologie

Krities nadenken over de praxis van de gemeente is geen statiese bezigheid. Steeds opnieuw moet de gemeente haar praxis toetsen, steeds opnieuw haar politieke plaats bepalen, in veranderde maatschappelijke omstandigheden; in een hoogconjunctuur en in een economiese crisis, onder een regering Den Uyl en onder een rechts kabinet.

En zoals de gemeente "gemeente onderweg" is, zo is theologie theologie onderweg. En dan "onderweg" niet in een gekoesterde verblijvendheid, met een schimp-scheut naar "dogmatici" - wij krijgen nog wel eens het verwijt "dogmaties" te zijn - , maar: juist heel goed wetend vanwaar zij komt en waarheen zij gaat. In het dagelijkse leven, in de confrontatie met allerlei gebeurtenissen om ons heen, ontstaat theologie. Als reactie op bepaalde wantoestanden en de ideologie die die wantoestanden legitimeert. Zo kon er een theologie van de hoop ontstaan, als reactie op onverschilligheid en skepsis. En theologie van de bevrijding, in latijns Amerika, daar waar bevrijding uit de meest elementaire onderdrukking nog

moet geschieden.

Zo ontdekken zwarten dat de heersende theologiese opvattingen een legitimatie van hun onderdrukking zijn. Bijbeluitleg speelt daarin vaak een rol; hier bij voorbeeld de uitleg van het verhaal van Sem, Cham en Jafeth (Genesis 9:18-29). De Zuidafrikaanse regering is nog immer van mening dat zij god een handje helpt met haar apartheidssysteem!

Recent is de ontwikkeling van feministiese theologie. Feministiese theologie is een aanval op de heerschappij van mannen, zowel in traditionele lezing van de bijbel die met een mannenbril geschiedde, als ook de heerschappij van mannen in de kerk. Het is logies dat feministiese theologie ontstaat waar vrouwen tegen hun onderdrukking in opstand okomen, waar christen-vrouwen geëngd raken in de vrouwenbeweging. Dan blijkt dat er ook vrouwenstrijd in de kerk plaatsvindt. Van de ouderlingenbank tot en met de bijbelexegese moeten vrouwen hun plaats in de kerk veroveren en zich aan huntraditionele rol ontworstelen. In dit voorbeeld wordt de samenhang tussen theologie en politiek duidelijk. Het geeft aan wat het betekent dat theologie "in konfrontatie" ontstaat.

Over bijbellezen wordt straks meer gezegd, onder het hoofdstukje "Bijbellezen". De nu bij wijze van voorbeelden genoemde "theologieën" zijn een regelrechte aanval op die theologie, die zich liet en laat gebruiken ter rechtvaardiging van bestaande onderdrukking en uitbuiting. Tegelijk moet bedacht worden dat theologie niet te reduceren is tot één zo'n aspekt. Want al te gauw krijgt zo'n theologie een andere funktie, nl. een rechtvaardiging van de eigen positie. Dan gebruiken we dergelijke theologieën zó, dat de aanval die ermee bedoeld is om zeep geholpen wordt. We laten de oude theologie vrolijk voortbestaan, naast of "verrijkt met" de nieuwe inzichten.

Feministiese theologie wordt dan bijvoorbeeld iets waar vrouwen zich (natuurlijk) mee moeten bezighouden, en alle progressieve mannen vinden dat ook heel belangrijk, maar ze denken er niet over na wat de kritiek van feministiese theologie voor hun eigen theologie betekent.

Daarom kan theologie nooit als zelfrechtvaardiging dienen. Dat is de dood in de pot: dan doen we of we er al zijn. Maar: solidariteit met verdrukten en uitgebuiten is slechts een vertrekpunt, nooit een tevreden eindstation.

Theologie die nu relevant wil zijn, voor vrouwen, voor uitgebuiten, zal in zich én de kritiek van de bevrijdingstheologie, én van de zwarte theologie, én van de feministiese theologie én vannog andere protestbewegingen in zich moeten opnemen.

Theologie als strijdterrein.

Op deze manier wordt elk theologies terrein tot strijdterrein, hebben we als Christenen voor het socialisme gemerkt. De theologiese fakulteiten zijn strijdterrein, als het gaat om benoeming of handhaving van progressieve medewerkers. Het gaat meteen ook om de wetenschap zelf: in de zaak bijvoorbeeld (zie ook het artikel "CvS en de NH-kerk") is de argumentatie van de synode dat de werkwijze van "niet wetenschappelijk" is! En de aanval van Rome op betreft zijn leer. Strijd is er ook binnen de kerkelijke dogmatiek. Er wordt wel beweerd dat de Christenen voor het socialisme zo dogmaties zijn, in de theologiese betekenis van het woord. Vroeger kon ik me daar niet zoveel bij voorstellen, maar sinds ik een verhaal heb gelezen over "het dogma van de maagdelijke geboorte" is me dat wat duidelijker geworden. In dit verhaal (Opstand 5e jaargang no. 6) maakt de schrijver duidelijk hoe elke afbreuk aan de geschiedenis van de maagdelijke geboorte van Jezus eigenlijk een niet-serieus nemen van gods radikaliteit is. ijkbaar gaat die radikaliteit, het totaal passeren van de mannelijke rol bij Jezus' geboorte, veel mensen (mannen?) te ver. Gods radikaliteit gaat verder dan wij ons wensen. Het torren aan dit dogma is een strijd die binnen dit theologiese vak uitgevochten wordt.

De beweging heeft ook ervaring opgedaan met liturgie in een kerkdienst. In 1978 vierden we samen met een gemeente in Rotterdam het paasfeest: Paasgebied als volksverzet. In de voorbereiding en in de dienst bleek het moeilijk om de versluiserende werking van de liturgie te doorbreken; er bleef sprake van een scheiding tussen 'openbaar' en 'privé'. Binnen de bestaande liturgie wordt de - theologische onhoudbare - scheiding tussen 'geloof' en 'konsekwenties' in stand gehouden.

Tenslotte is het lezen van de bijbel zelf een strijdterrein, we kunnen wel spreken van 'het gevecht om de bijbel'.

Bijbellezen

De bijbel is het verhaal van een volk, Israel, dat bevrijd wordt uit een slavenbestaan. Een raar volk met een vreemde god. Maar een bijzondere god, geen algemene; geen neutrale god, maar een partijdige; geen onberekenbare macht, maar een god die trouw houdt tot in eeuwigheid. De bijbel is dan ook geen boek vol algemene wijsheden, of waarheden, die ten alle tijde gelden. Het is ook geen boek dat ons preciese richtlijnen geeft voor vandaag. De bijbel als richtsnoer, zoals het CDA hem hantsert, is dus onzin. Het verhaal wijst ons alleen de plaats waar god de bevrijding van alle mensen begint: onder slaven.

Wat dat konkreet voor ons nu betekent, lezen we niet in de bijbel. Daarvoor hebben we een analyse van de huidige maatschappij nodig, om te weten waar nu de plaats is van armen en verdrukten, en hun partijgangers. Die analyse moet zakelijk zijn, daar komt geen god aan te pas. Als christenen voor het socialisme hebben wij ervaren dat het marxisme, het histories materialisme en de theorie van de klassenstrijd hulpmiddelen bij uitstek zijn voor een dergelijke analyse.

Natuurlijk blijft dat altijd weer een moeilijk punt: ben je nou socialist vanuit de bijbel? Span je god dan niet weer voor je eigen karretje? Laten we wél wezen: het is ook moeilijk. Voortdurend dreigt het gevaar dat we onze keus voor gods keuze laten doorgaan. We hebben van de religieus-socialisten, of eigenlijk van Karl Barth, die hen kritiseerde, geleerd dat zo'n vermenging van onze zaak en gods zaak gevaarlijke konsekwenties heeft. We legitimeren onze keus met god, en binnen de kortste keren leggen we die god op aan de socialistiese beweging.

Goed, we lezen de bijbel, niet om onze politieke wijsheid iuit te halen, maar waarom dan wel? Lezen we niet altijd wat we willen lezen? Lezen we niet altijd met een gekleurde bril?

Uiteraard wordt elk lezen, elk horen, bepaald door de positie van de lezer. Niemand kan objektief lezen, Maar juist daarom is het nodig te weten waar de hoorders staan. Trouwens, ook de bijbel zelf zegt wel iets over de plaats waar gehoord kan worden, en waar dat beslist niet kan. (Lees bijvoorbeeld de exegese "Wie oren heeft om te horen...", zie noot 1) Wat die verhalen, die in ieder geval elk spoor van halfslachtigheid missen, ons precies te zeggen hebben, dat weten we niet bij voorbaat. Ze stellen ons onder kritiek, maar hoe, dat weten we pas achteraf. Het is niet iets waartoe we kunnen besluiten: we laten ons onder kritiek stellen van de bijbel.

materialistiese bijbellezing.

Bij het lezen van de bijbel zij hulpmiddelen ontdekt. Zo bijvoorbeeld de zogenaamde materialistiese exegese. Materialistiesebijbellezing gaat ervan uit dat de kontekst waarin een verhaal geschreven is, de maatschappelijke verhoudingen in die tijd en de plaats van de schrijver daarin, van belang zijn om de tekst te begrijpen. Dat wil zeggen: het is nodig de produktieverhoudingen in het Israel van die dagen te bestuderen.

Er is nog een ander nivo van materialiteit, nl. de materialiteit van de tekst zelf. De tekst is een gewoon produkt, als alle andere (literaire) produkten; niet toevallig zó gemaakt, maar bewust zó opgeschreven. Aan die materialiteit

mogen we niet zomaar voorbij gaan , en dus moet de tekst precies en zorgvuldig gelezen worden. De tekst moet serieuzer genomen worden dan ons (on) begrip ervan. Want het kan heel goed juist op een blokkade in ons denken wijzen, dat we bepaalde teksten niet begrijpen. Dan laten we ze maar beter onbegrepen staan, dan dat we ermee gaan rommelen.

In akties hebben we gemerkt dat hét nodig is om opnieuw de bijbel te gaan lezen. Zo werd in de aktie Nieuwe Levensstijl een oproep gedaan tot soberheid en zuiniger leven. Christenen voor het socialisme hadden kritiek op de richting waarin de oplossing van allerlei problemen - de kloof tussen rijk en arm , de verspilling van grondstoffen, de vervuiling van het milieu - door de Nieuwe Levensstijl gezocht werd . CVS wees erop dat deze problemen, veroorzaakt door de crisis in het kapitalisme, niet door symboliese daden of individuele akties opgelost kunnen worden. De oproep van de NL tot soberheid ging gepaard met een beroep op het bijbelse vasten. Maar bij een opnieuw lezen van bijvoorbeeld Jesaja 58 blijkt, dat vasten alleen dán vasten is in gods ogen, als tegelijk bekering plaatsvindt. Vasten is dus geen symboliese daad, maar een daadwerkelijke ommekeer.

In de brochure "Abortus - een ander geluid van vrouwen" was het nodig opnieuw theologies na te denken over "leven" en "bescherming van het (ongeboren)leven". De tegenstanders van (legalisering van) abortus namelijk vertellen ons voortdurend dat de bijbel bescherming van "het" leven predikt. Nadere studie leert dat het in de bijbel nooit om biologies leven op zich gaat, maar altijd om leven met een bepaalde funktie, leven dat de moeite waard is. Werkelijk leven is: zó funktioneren als god het in de schepping bedoeld heeft. Alle andere leven is eigenlijk dood, ook al is dat biologies gezien niet waar.

Tenslotte...

schiet het me te binnen dat altijd gevraagd wordt: hoe kun je nu als marxist nog christen zijn? Geloof je dan in een god, iets of iemand buiten deze werkelijkheid? Als het goed is heeft dit verhaal al iets laten zien van een antwoord. In ieder geval gaat het in de bijbel niet om een god, maar om een heel speciale, materieel in-zijn-handelen-aanwezige god. Het gaat nergens over een abstrakte macht, die maar met z'n vingers hoeft te knippen of er gebeurt wat. Deze god gehoorzamen betekent ook nergens: een religieuze vlucht, je handen aftrekken van deze wereld, maar altijd: juist heel goed je plaats weten in deze wereld. In die zin is de bijbel anti-religieus. En daarom kunnen we uitstekend marxist zijn.

jeannette van beuzekom

Rubricering: 1)		ACD <i>1.456.607.</i>	
		datum 20 NOV. 1979	
		CO	
1) Zo nodig andere rubricering aangeven.		b. <i>5</i> d. <i>—</i>	
Distr.: <i>BEP. BSO.</i>		Bijlage(n): <i>div.</i>	
Afschr.:		BO: <i>173.133.</i>	
	Datum rapport	Volgno. Inf. rapp.	Evaluatie
	<i>12-11-1979</i>	<i>I</i>	

Betref: Verslag bijeenkomst Christenen voor Socialisme Den Haag
op donderdag, 11 oktober 1979, ten huize van

-De-

Rubricering: 1)

De vergadering begon om 20.00 uur en werd geleid door
De navolgende punten zouden worden behandeld:

- 1: De gang van zaken binnen de C.v.S. Den Haag beweging.
- 2: De brief van _____ en _____ n.a.v. het verhaal in de laatste Opstand.
- 3: Toelichting voor de gesprekken Ekklesiaweekend (Zie de bijlage)
- 4: Eerste visie en program basisbeweging.
- 5: Bespreking van de notitie. Hiermede wordt bedoeld beelden opgekomen bij de beantwoording van de vragen rond de visie.
- 6: Sluiting.

- 1: Naar aanleiding van de gang van zaken binnen de C.v.S. D.H. werd opgemerkt dat men het allemaal nog niet geolied vindt lopen. De cursus Bijbelse theologie vanuit Opstand wordt als moeilijk ervaren, vandaar dat men zich hier voorlopig even niet mee bezig wil houden, in afwachting van de reactie op de brief aan de redactie van Opstand.
De basisscholingsbijeenkomst, die van start zou gaan, staat nog niet vast. De deelnemers willen niet het directe contact met de bijeenkomsten van de hele groep missen. Ook is men bang op den duur teveel tijd kwijt te raken aan deze zaken. Besloten werd deze punten in een kleiner geheel nog eens te bekijken.
- 2: Er zijn nogal wat reacties binnengekomen die ertoe geleid hebben om een brief te sturen aan de redactie van Opstand. Weliswaar is er de vorige vergadering kort over een nieuwe Bijbelstudie gesproken, doch dit wordt als te moeilijk ervaren. Vandaar het schrijven. Alle aanwezigen gingen met het schrijven akkoord, al hebben wel enige het wat moeilijk met het feit dat de brief al weg was, voordat de vergadering zich erover had kunnen uitspreken. Een volgende keer zal dit niet weer gebeuren.
- 3: Het gesprek over het Ekklesia weekend en de daarbij gaande toelichting voor de gesprekken ter voorbereiding op dat weekend liep erg uit de hand. Er werd langdurig gediscussieerd over het voor en tegen van de Ekklesia. Het is goed om gemeenschappelijk met de zaken bezig te zijn, doch niet vergeten dient te worden dat er teveel theorie en te weinig praktisch contact uit al de basisbewegingen voortkomt. In Almelo heeft de basisbeweging getoond wel degelijk iets meer te zijn dan een groep verontruste en progressief denkende Christenen.

-Dit-

(Dit n.a.v. de steun aan de Kerkturken.)
Er komt een stuurgroep, die zal bestaan uit:

Zij zullen zich met een antwoord hierop bezig houden.
Het antwoord eventueel rondsturen ruim voor de volgende
bijeenkomst op 15 november 1979.

4:Geen bijzonderheden.

De punten 5 en 6 werden verschoven naar de komende bijeen-
komst.

Om 22.30 uur werd de vergadering besloten.

-Einde-

20. 11. 78

EERSTE VISIETENPROGRAM VAN DE BASISBEWEGING VAN
KRITISCHE GROEPEN EN GEMEENTEN IN NEDERLAND

*Stemt uw gedrag niet af op deze wereld.
Wordt andere mensen, met een nieuwe
visie en te salatten wat Gods wil is,
wat goed is en behagelijk en volmacht.*

Romeinen 12:2

Wisseling

In ons streven om als Basisbeweging Nederland te komen tot een 'eerste visie en program' beseffen we dat onze beweging ingebed is in een veel breder proces van ontzettende verandering en gewetensvorming. Veel van wat ons nu drijft, is erop te voeren op ontwikkelingen, die zich in de zestiger jaren hebben afgespeeld. Men, waarin geprobeerd werd een bestaand gevoel van machteloosheid te doorbreken. Er ontwikkelde zich een mondiale beweging tegen buitenlandse overheersing en uituiting van derde wereldlanden, ook groeide er verzet tegen een bureaucratische technocratie in het kapitalistische westen en autoritaire gezagsverhoudingen in oost-Europa. Het woord 'basis' werd daarbij een sleutelwoord voor alle denken en doen van onderop.

ok binnen de kerken waren er aanzetten van kritische herbezinning. De Wereldraad van Kerken ontwikkelde een program van maatschappelijke actie en de Rooms-katholieke kerk probeerde in het tweede vatikaans concilie haar achterstand op de maatschappelijke en theologische ontwikkelingen in te lopen. In ons eigen land publiceerde de nederlandse hervormde kerk in 1962 haar kernwapenrapport.

ernieuwingsbewegingen manifesteerden zich op verschillende niveau's. Een groep als Sjaloom werd gekenmerkt door een sterk maatschappelijk engagement, de vernieuwing van levensstijl werd b.v. door groepen als G3 en de Pleinbeweging gepropageerd en de groepering Septuagint combineerde acties voor kerkelijke vernieuwing in toenemende mate met kritisch maatschappelijke stellingname. Het is deze groepering Septuagint, die in 1970 een 'praatpapier over kritische en actieve gemeenten', een stimulerend stuk om met groepsvorming aan de basis te beginnen, het land in stuurde.

en mogelijkheid tot communicatie tussen de verschillende groepen werd geboden toen in 1973 de eerste 'informatiebrief voor basisgroepen en kritische gemeenten in Nederland' verscheen. Rond deze 'informatiebrief' kwam in 1975 de 'werkgroep dienst aan basisgroepen en kritische gemeenten' tot stand, die twee jaar later de oproep voor een basisbeweging publiceerde. Deze 'oproep' bracht vertegenwoordigers van allerlei gemeenten, groepen en groepjes bijeen op het 1e kongres van de Basisbeweging van kritische groepen en gemeenten in Nederland' op 11 maart 1978 in de Dominicuskerk in Amsterdam.

Er werd een 'raad' gevormd, waaraan vertegenwoordigers van 41 groepen deelnamen. Deze raad kreeg als opdracht mee een 'Visie, programma en structuur voor de basisbeweging' te ontwerpen voor een kongres in het voorjaar van 1979.

Van meet af aan was duidelijk dat dit geen makkelijke opgave zou zijn. De diversiteit van de groepen is groot. Er zijn kleine, pas begonnen, groepjes bij. Er zijn studentengemeenten, leefgroepen en kritische gemeenten met vijf of tien jaar groei in geëngageerde stellingname. Sommige hebben een sterke katholieke of protestantse achtergrond, andere zijn ook kwa samenstelling ecumenisch. Bij de ene groep ligt het accent op de liturgische vernieuwing, bij de andere op de politieke actie, vaak zijn deze beide accenten ook nauw met elkaar verbonden. Daarnaast staat in sommige gevallen - zeker in de beginfase - groepvorming centraal. In de ontstaansgeschiedenis van sommige gemeenten hebben zich harde, pijnlijke knikklieken met de bestaande kerken voorgedaan, andere groepen zijn op meer harmonische wijze van start gegaan. Er zijn groepen, die vanuit onvrede met de bestaande maatschappij en het signaleren van onrecht gekomen zijn tot een andere manier van bijbellezen, andere groepen hebben juist vanuit hun bijbelse inspiratie besloten, dat een kritische stellingname tegenover de maatschappij noodzakelijk is.

Alle groepen hebben echter gemeen, dat zij zelf het initiatief hebben genomen en hun lot in eigen handen willen nemen. De autonomie van de groepen aan de basis is daarom een grondgegeven van de basisbeweging.

Dit 'visie en program-stuk' van de Basisbeweging komt op een moment dat de vernieuwingsgezinde bewegingen in de bestaande kerken in toenemende mate gefrustreerd raken. Binnen de nederlandse hervormde kerk kennen we de groeiende invloed van de gereformeerde k. d., binnen de gereformeerde kerken wordt een sobrieteit bewaard ten koste van duidelijkheid en binnen de rooms katholieke kerk wordt het beleid in toenemende mate uitgemaakt door groeperingen, die terugvallen op reeds verlaten, onhoudbare stellingen.

Deze restauratieve bewegingen in de kerken hebben gemeen, dat zij een spijkerhard geloofsbevel ten aanzien van zaken als abortus, homofilie en het zgn. geweld van bevrijdingsbewegingen combineren met politiek rechtse tot ultra-rechtse opvattingen t.a.v. apartheid, de uitbuiting van de derde wereld, de emancipatie van de vrouw en het socialisme. Hun invloed frustrereert in toenemende mate de creatieve krachten binnen de kerken. Tegenover deze ontwikkeling streeft de basisbeweging Nederland naar een bevrijdende vernieuwing in solidariteit met de vernieuwingsgezinde krachten binnen de officiële kerken.

De basisbeweging wil in de joods-christelijke traditie staan:

*Dan komt de dop, dat wij liakt
en water, zoals en mens bevrucht.
Dan zal het zijn, alles voor allen.*

De bijbel is een centraal gegeven in de basisbeweging. Maar we weten dat er met deze uitspraak nog geen duidelijkheid geschapen is.

In de geschiedenis van het christendom is de bijbel op verschillende, elkaar uitsluitende manieren gebruikt. Zij is vaak opgevat als een boek vol dogmatische uitspraken of als een beschrijving van een stuk feitelijke geschiedenis. Zij funktioneert in de regel als een instrument ter verdediging van de bestaande orde.

Binnen de basisbeweging voltrekt zich een breuk - vaak nog modern - met de manier van omgaan met de geschriften uit de joodse en christelijke traditie.

De herontdekking van de bevrijdende kracht van de bijbelse geschriften is een centrale ervaring van mensen in basisgroepen en kritische gemeenten.

Bij velen werden de ogen geopend voor de politieke en sociale dimensies van de bijbelse boodschap door het zien van onrecht, onderdrukking en maatschappelijke tegenstellingen. Vanuit deze politieke bewustwording rezen nieuwe vragen ten aanzien van kerk en geloof.

Zo wordt er nu met nieuwe ogen gelezen in het boek, dat in de loop van de geschiedenis in toenemende mate steunpilaar voor onrecht en machtsuitoefening is geworden.

De messiaanse beweging, die door Jezus van Nazareth nieuwe, beslissende impulsen heeft gekregen, werd tot kerk. Een kerk, die veelal aan de kant van rijken en machtigen kwam te staan. De voor rijken en machtigen verontrustende boodschap van het evangelie tot bekering en verandering om de armen recht te doen, werd vervuild voor een statische theologie van de schepping, die God garant stelde voor de bestaande orde.

Door een eenzijdige en vermagerde interpretatie verkeerde het bijbelverhaal vaak in zijn tegendeel, ondanks de niet aflatende poging van mensen door de hele geschiedenis heen om de oude, rode draad van de eerste christengemeente weer op te pakken. Hopelijk zal t.z.t. blijken dat wij in hun spoor zijn gegaan.

Lezing van het verhaal van Israël's geschiedenis levert een nieuwe kijk op de maatschappij op. Zo gaat het in de bijbel blijkbaar om een God, die een miezerig volk uitkoos, een volk met angstzweet, dat stonk naar zijn slavernij. Zijn bevrijding uit het slavenhuis is de eerste daad van een 'historische' God. De exodus-ervaring doortrekt heel het verhaal, ook het scheppingsverhaal dat eraan voorafgaat. Wanneer men zo leest, herkent men ook het criterium van Israël's lezing: de gerechtigheid, die concreet gestalte zal moeten krijgen.

God's keuze voor Israël is de keuze voor een volk van slaven met de opdracht dat ze geen heersers worden, geen goden hebben zoals de andere volken die hebben.

Als Israël verwordt tot een koninkrijk met macht, met klassentegenstellingen wordt ze aangeklaagd. Profeten staan op, klagen het onrecht aan en verkondigen dat God deze wereld omgekeerd wil. In deze traditie staat Jezus van Nazareth, de mens,

die zich vernederde tot slaaf en de weg van de solidariteit tot het einde ging, die marteldood aan het kruis. En juist deze mens wordt "zoon van God" genoemd.

De teksten, die hierover spreken en die geschreven zijn als uitdrukking van verzet ten opzichte van het heersende religieus-sociale stelsel in Israël kunnen naar hun bedoeling alleen verstaan worden binnen een nieuwe, eigentijdse praktijk van verzet.

Voor deze taak staan wij vandaag.

Vanuit deze grondhouding van solidariteit met alles wat verdrukt en gekleineerd wordt, krijgen bijbelse grondwoorden hun oorspronkelijke inhoud terug.

Twee voorbeelden:

- Het bijbelse grondwoord 'verzoening' is vaak gebruikt om tegenstellingen te ontkennen of toe te dekken, om elke strijd en dus ook de klassenstrijd als niet christelijk af te doen.

Verzoening betekent echter minimaal de opheffing van tegenstellingen en vereist de radikale inzet voor een nieuwe maatschappelijke orde. En dat vanuit de 'bekering', d.w.z. de omkeer tot het nieuwe leven.

Het bijbelse grondwoord 'bevrijding', 'verlossing' betekent de uittocht uit alle vormen van onrecht, knechting en vernedering van de mens. De bijbel mag niet gebruikt worden om kracht bij te zetten aan onderdrukking van armen, vrouwen, negers, joden, palestijnen, of welke groep mensen ook. Iedere generatie christenen

heeft de taak onder de historische verhoudingen waaronder men leeft, konkrete stappen te zetten in de richting van het 'Koninkrijk Gods', de samenleving, waarin de gerechtigheid woont. In deze strijd voor de gerechtigheid werd Jesus 'partijleider der armen'. Hij koos radikaal voor de onderkant van de samenleving en daarmee tekent zich een revolutionair principe af. De bevrijding van 'aarde' en 'mens' geschiedt vanuit de solidariteit met diegene, die arm en verdrukt is. Zij zijn de dragers van de verandering en vormen het criterium van ons handelen.

- Een kijk op de maatschappij

Het is een onvoorwaardelijke die alle verhoudingen omver te werpen, want in de mens een vernederd, een gekweld, een verlaten, een verachtelijk weten is.

Karl Marx

Zoals de Bijbel vanuit een nieuwe grondhouding gelezen wordt, zo is ook een nieuwe kijk op onze maatschappelijke werkelijkheid binnen basisgroepen en kritische gemeenten in ontwikkeling. De Bijbel, in haar keuze voor de onderkant van de samenleving, wordt naast de krant gelegd. Maar daarmee zijn we er nog niet. De verhoudingen in onze maatschappij zullen blootgelegd moeten worden, niet vanuit de gebruikelijke, burgerlijke lezing van de geschiedenis, maar vanuit de strijd van de verdrukten voor gerechtigheid.

In een poging om zo'n maatschappij-analyse te maken, kunnen en willen we niet heen langs de kijk op de geschiedenis, die vanuit de socialistische beweging is ontwikkeld. Steeds meer christenen, vooral in basisgroepen, ontdekken in een vaak pijnlijk en moeizaam proces, dat deze kijk op de geschiedenis een verhelderend inzicht geeft in de vaak verholde tegenstellingen in onze samenleving en een perspectief van verandering biedt.

We weten maar al te goed dat de meeste van ons tot de middenklasse van onze samenleving behoren. Een middenklasse, die gekemerkt wordt door wankelmoedigheid en die op beslissende momenten in de geschiedenis loyaliteit tegenover de bestaande orde verkiest boven solidariteit met de onderliggenden. Een middenklasse, die weigert in belangentegenstellingen te denken. Ondanks sympathie voor hen, die in konkrete nood verkeren, komt zij vaak niet verder dan te kiezen voor wat redelijkerwijs haalbaar lijkt via de eigen instituties. Aan echte, onvoorwaardelijke steun en daadwerkelijke solidariteit komt zij vaak niet toe. Zij is dan ook de drager van de derde weg, tussen liberalisme en socialisme in.

Vanaf het eind van de zestiger jaren is er een diepgaande bezinning binnen delen van deze middenklasse gaande. Er zijn aanzetten gegeven voor de emancipatie van de vrouw, het denken over nieuwe relatie- en woonvormen en een betere verdeling en besteding van inkomens.

In '68 kwam het tot een krachtig verzet tegen autoritaire gezagsuitoefening door de overheid, in bedrijven, in het onderwijs en ook in de kerken. Dit verzet vanuit de 'basis' gebeurde al snel in solidariteit met bevrijdingsbewegingen in de derde wereld, die vechten voor nationale zelfstandigheid en tegen economische uitwijing. Vele christenen, die zich schaarde in deze 'derde wereldbeweging' hebben hieraan hun politieke bewustwording te danken. Begon het met de simpele, maar oprechte verantwoording over de armoede in de derde wereld, via een proces van strijd en studie ontwikkelde zich een duidelijker politieke analyse van de machtsverhoudingen in onze tijd.

hier ons maatschappelijk stelsel blijken dezelfde grondstructuren te liggen, die in de derde wereld leiden tot de zo duidelijk waarneembare, onverbloemde uitbuiting van de ene mens door de andere. Herkend wordt dat ons economisch systeem in zijn grondstructuur te omschrijven is als een kapitalistisch systeem. De burgerlijke emancipatie uit feodale verhoudingen, die ingezet is sinds het eind van de Middeleeuwen en die in de Franse revolutie nieuwe impulsen heeft gekregen, is een halve, afgebroken emancipatie. Uitbuitings- en onmondighedsrelaties zijn blijven bestaan. De wetenschap en de techniek keren zich in milieuvervuiling, uitputting van grondstoffen en een fatale bewapeningswedloop tegen de mens, niet omdat wetenschap en techniek als zodanig deze gevaren teweeg zouden brengen, maar omdat de toepassing daarvan op massale, fundamenteel planloze wijze gebeurt, zonder geleid te zijn door verantwoordelijkheidsgevoel voor de gehele maatschappij. Deze doorbraak in het denken van delen van de middenklasse is veelbetekenend. Door een voorsprong in scholing en kennis is een nieuw type progressiviteit ontstaan. Een beslissende vraag lijkt echter te zijn of een bondgenootschap met de arbeidersbeweging zal groeien. Dit zal in ieder geval pas mogelijk zijn als basisgroepen hun maatschappelijke en kerkelijke positie helder onderkennen.

Onze verhouding tot de kerken

Niet de kerk beschikt over het evangelie, maar het evangelie zelf kreëert zich zijn eigen evangelievolk en dat is de ware kerk van Christus.

Basisgroepen en kritische gemeenten ontstaan in, tussen en tegenover de officiële kerken. De beslissende vraag lijkt dan ook niet te zijn of er sprake is van een kerkrechtelijke breuk tussen de basisbeweging en de officiële kerken; beslissend is de inzet van de basisbeweging om een breuk te bewerken in de negatieve functie die de kerkinstellingen in onze samenleving vaak vervullen.

Christelijke kerken hebben in de loop van de geschiedenis de functie gehad de bestaande verhoudingen in de maatschappij te rechtvaardigen. Op revolutionaire momenten in de geschiedenis stelden zij zich als reaktionaire machten op. Sinds de vrede van Constantijn en later in de vierde eeuw de verheffing van het christendom tot staatsgodsdienst krijgt het christendom een religieuze functie, het is niet langer de hoop der armen, maar het vaandel der machtigen. Theologen en leken beginnen zich te verzoenen met de staat en dus met het onrecht. Deze 'zondeval' van het christendom wordt ook door de reformatie niet wezenlijk doorbroken. In toenemende mate kwam de nadruk te liggen op de individuele mens, zijn persoonlijk heil en zijn individueel gedrag. De maatschappelijke praktijk van het geloof werd beperkt tot binnenkerkelijke vroomheid en liefdadigheid. Terecht kon Marx in de 19e eeuw konstateren dat religie 'opium van het volk' was. Een kerk, die haar leden voor de keuze stelde 'geloof' of 'revolutie' moest de arbeidersklasse wel uit haar gelederen zien verdwijnen. Deze keuze heeft geleid tot de verburgerlijking van de kerken.

Maast deze aanpassingstendens binnen het christendom kunnen we in de kerkgeschiedenis ook een kritiese tendens ontdekken.

Deze stroming, die vaak werd weggedrukt, geëxcommuniceerd en verketterd. Te denken valt daarbij aan de armoede-monniken- en ketterbewegingen in de Middeleeuwen.

Of bijvoorbeeld aan en de dopersen. In recentere tijden zien we met name in protestantse kring een kritisch hernemen van de eigen traditie, bijvoorbeeld in de 'Bekennende Kirche' onder het Hitler-fascisme, al kunnen we uit haar geschiedenis lezen hoe kwetsbaar een radicale opstelling is, en in het 'Darmstädter Wort', de schuldbelijdenis van linkse duitse christenen uit 1947. In onze tijd worden de theologie en de politieke praktijk van de christenen in het kapitalistische westen door medechristenen in derde wereldlanden scherp bekritiseerd.

Vanuit deze kijk op de kerkgeschiedenis - dominante aanpassingstendens tegenover een weggedrukte kritiese tendens- zijn we ook vandaag de dag op zoek naar bondgenoten in de bestaande kerken. We willen er graag een paar noemen: De Wereldraad van Kerken, met name haar anti-racisme programma en het - helaas moeilijk van de grond komende- anti-militarisme programma, het I.K.V., I.K.V.O.S., Pax Christi, Actie Nieuwe Levensstijl, Kerk en Vrede, Solidaridad en het DISK. Het Landelijk Pastoraal Overleg in haar moedige stellingname van oktober 1978, de werkgroep homosexualiteit en de kerken, de feministisch-theologische werkgroepen, de Open Kerk Beweging, en de Beweging Christenen voor het Socialisme.

Nadrukkelijk moet gesteld worden dat de Basisbeweging geen nieuw kerkinstituut wil zijn. Het is een samenwerkingsverband van groepen kerk- en maatschappij kritische christenen. Een bundeling van ervaringen, inzichten en krachten gericht op onze gezamenlijke prioriteiten in kerk en samenleving. De Basisbeweging wil de oorspronkelijke vorm van de 'ekklesia' terugvinden.

Wel kiezen we doelbewust en weloverwogen voor groeps- en gemeente-voering aan de basis. Het visioen van de gerechtigheid kan immers niet alleen gedragen worden door op zichzelf staande individuen.

Gemeente-voering rond viering, bezinning en actie.

In zo'n gemeente dient er aandacht te zijn voor breedte en diepte van heel het menselijk leven; voor de pijn, de eenzaamheid, de vreugde, de verwachting, het verdriet en de vertwijfeling. Immers alleen een getroost mens kan voor zijn medemens iets betekenen.

Er wordt gevierd; het visioen van deze-wereld-anders voor ogen gehouden, met lied, getuigenis, schriftlezing, gedicht, politieke informatie en broodbreking.

In de gemeenten is er bijbels leerhuis, politiek beraad en onderling pastoraat. is actie en stellingname.

- Een Basisbeweging in ontwikkeling!

*"De tijd is vol.
Keer je leven om."
vrij naar Marcus 1:15*

In de inleiding is reeds opgemerkt dat de Basisbeweging -binnen bepaalde marges- een variëteit aan groepen herbergt. Iedere groep heeft zijn eigen geschiedenis en kleur.

Toch is nu in grove lijnen onze gezamenlijke visie op de joods - christelijke traditie, de maatschappij en kerken gegeven. Hiermee is een 'kijk' ontwikkeld en een 'richting van verdere gaan' aangeduid.

Tegelijkertijd weten we dat we nog maar aan het begin staan. Veel is nog tastend en te weinig radikaal.

We staan nog maar aan het begin omdat langzaam tot ons door begint te dringen. artoe het evangelie ons werkelijk oproept.

Het is nog maar tastend omdat we nog maar net weggetrokken zijn uit een kerk, die ons politiek bewustzijn niet stimuleerde en ons een slechte, dat wil zeggen niet bevrijdende theologie en geloofspraktijk voorhield.

Het is te weinig radikaal omdat we de wortels van maatschappelijke misstanden nog maar nauwelijks werkelijk doorgronden en we niet beseffen hoe weinig tijd ons nog rest.

Er is behoefte aan veel studie, discussie, uitwisseling van ervaringen en groei in gezamenlijke stellingname en actie. Hiertoe roepen we elkaar op!

Beslissende stappen zijn echter al gezet.

Veel van wat in de officiële kerken onstreden is of in toenemende mate aangevochten wordt, is binnen de basisbeweging geaccepteerd.

De bijbel wordt vanuit een nieuwe grondhouding gelezen, de maatschappij vanuit een partijgangerschap met de armen en verdrukten geanalyseerd. Er groeit een politieke praxis van solidariteit en verzet tegen de bestaande maatschappelijke structuren. Steun aan bevrijdingsstrijdingen in Zuidelijk Afrika en Zuid Amerika is een vanzelfsprekende zaak geworden. Vele basisgroepen hebben het initiatief genomen om een plaatselijke I.K.V.-kern van de grond te krijgen. Er is steun voor de 'Anti-Neutronen-bom-actie'. Solidariteit met de massa's van de derde wereld en verzet tegen de belemmeringswedloop worden tastend beoefend. In deze strijd worden we keihard op de hardheid en onmenselijkheid van de structuren in de westerse wereld gedrukt.

De oorzaken van veel menselijk leed elders blijken hier te liggen. Zo krijgen inzet voor veranderingen hier en de bevrijdingsstrijd in de derde wereld één perspectief. Dichtbij huis is er inzet voor buitenlandse werknemers, politieke vluchtelingen, geestelijk en lichamelijk gehandicapten. Daarnaast zijn vele leden van de verschillende groepen actief in vakbonden, bedrijvenwerk en ondernemings- en schoolraden en als mondig burger in politieke partijen en buitenparlementaire acties.

In sommige groepen of delen van groepen krijgt deze inzet een socialistisch perspectief.

Zo'n opsomming van activiteiten binnen en vanuit de basisbeweging kan erg activistisch overkomen.

En terecht, de basisbeweging wil in actie en stellingname in het concrete, politieke gebeuren present zijn.

Aan de andere kant is duidelijk dat het proces binnen de groepen zelf veelvormig is. Een beweging, die zich terecht breed opstelt, de hele wereld tot haar werkterrein rekent, maatschappelijk engagement preekt en politiek niet schuwt, zal tegelijkertijd de grootste aandacht dienen te hebben voor individueel leed, voor relatievraagstukken, voor problemen rond het alleen-zijn, voor gespannenheid en conflicten. Binnen basisgroepen wordt vanuit de bijbel nagedacht over belangrijke vragen in het menselijk leven. Om vol te houden, voor de lange adem is een verhelderend woord, een hand op je schouder, gebed, zang en muziek nodig. Er zijn soms felle discussies, pijn om het verlies van mensen, die het proces niet konden meemaken.

Verdieping en versterking van deze beweging gaan wij voor de komende jaren een programma met elkaar aan om zo te groeien naar een tweede visie en programma van de "Basisbeweging van kritische groepen en gemeenten in Nederland".

Vragen bij de visie van de Basisbeweging

Na "Inleiding"

Welke ontwikkelingen en bewegingen in maatschappij en kerk zijn van invloed geweest op de (ontstaans)geschiedenis van de Ekklesia DH ?

Zijn er in onze eigen levensgeschiedenissen wortels te vinden die teruggaan op deze ontwikkelingen en bewegingen ?

Geeft het een en ander aan de Ekklesia Den Haag een bepaalde kleur of een speciaal karakter ?

Na "Basisbeweging wil in de joods-christelijke traditie staan"

Hoe wordt in de Ekklesia DH omgegaan met met de bijbel; welke bijbelse grondwoorden zijn er herontdekt ?

Zijn er eigen persoonlijke accenten of thematieken, kwesties of vragen die bij ons zelf leven in dit proces van herontdekking van de bijbel ?

Krijgt het 'theologiseren' binnen de Ekklesia hierdoor een zekere eigenheid; heeft dit ook programmatische konsekventies inzake 'bijbelstheologische vorming' ? (volgens programmapunt 1.)

Na "Een kijk op de maatschappij"

Hoeveer overeenstemming in maatschappij-visie en politieke oriëntatie is er in de Ekklesia DH te vinden ? (daar waar het gaat om een nieuw type progressiviteit en bondgenootschap met de arbeidersbeweging)

Hoe belangrijk is voor ieder persoonlijk maatschappelijk engagement en politieke stellingname ?

Kan en moet de Ekklesia DH ook ALS ZODANIG tot politieke actie overgaan ?
Heeft dit ook programmatische konsekventies inzake 'politieke vorming' ? (vgl. programma p. 2).

Na "Onze verhouding tot de kerken"

Heeft de Ekklesia DH een positieve of negatieve werking naar de kerken in Den Haag (bv. via de Haagse Gemeenschap van Kerken) ?

Hoe staan wij persoonlijk in de relatie tussen officiële kerk en basisgemeente ?

Vinden wij het in de Ekklesia DH nodig om actief bezig te zijn met onze verhouding tot de kerken; heeft dit programmatische konsekventies ? (vgl. programmapunt 6)

Na "Een basisbeweging in ontwikkeling"

In hoeverre is er binnen de Ekklesia DH sprake van een doelbewust en weloverwogen proces van groeps- en gemeentevorming aan de basis rond viering, bezinning en aktie ?

Voel je dat er in de Ekklesia DH ruimte is voor jou als persoon en voel je je vrij om andere persoonlijke aandacht te geven ?

Zijn alle verwachting rond de Ekklesia DH onder te brengen onder de noemers: bijbels leerhuis, politiek beraad, onderling pastoraat, maatschappelijke stellingname en sociale aktie ?

Na "Programma"

Is het mogelijk om de verwachtingen rond de Ekklusia DH met elkaar te verenigen rond enkele gemeenschappelijke noemers, waarop zoveel mogelijk mensen elkaar kunnen vinden ? Welke zijn dat of zouden dat kunnen zijn ?

Zijn er programmatische konsekwenties inzake de organisatie van onze basisgemeente, de financiële basis, onderlinge communicatie en informatie, liturgische vernieuwing, kontakten naar buiten e.d. ? (vgl. programma p. 8,4, 3, 10, 9)

Rubricering: 1)		ACD 1456.150.	
		datum 16 NOV. 1979	
		CO	
1) Zo nodig andere rubricering aangeven.		b. 3 d. —	
Distr.: BCP/Bo.		Bijlage(n): dit.	
Afschr.:		BO: 173.031	
	Datum rapport	Volgno. Inf. rapp.	Evaluatie
	12 nov.1979	2	

Betreft:

De Beweging Christenen voor het Socialisme.

Op zaterdag 3 november 1979 hield het CvS een landelijke vergadering te Amsterdam, Herengracht 514.
 Hierbij worden de uitnodiging van die bijeenkomst en de notulen van de landelijke vergadering van 6.10.'79 gevoegd.

GEEN ACTIE zonder overleg met DVO

173.031.

Nederlandse christen-studenten vereniging

affiliated to the world student christian federation

Zeist
telefoon 03438-226 stud.werk
233 jeugdwerk

Postb. 67088 t.n.v.
Verenigingsekerie n.c.s.v., Zeist

inmerk:

Zeist, 24 oktober 1979

Goede vriend(in),

Hierbij de uitnodiging voor de landelijke vergadering van CVS, zaterdag 3 november 1979, in Amsterdam, Theologisch Instituut, Herengracht 514 om 10.30 uur. Voorzitter: Albert Koot. Notulist: Den Haag.

- Agenda:
1. notulist vergadering van 6 oktober (bijgevoegd).
 2. mededelingen van stuurgroep en sekretariaat.
 3. (11.00) Informatieboekje: bespreking van de artikelen van _____ en _____ (uitgedeeld op de vorige landelijke vergadering). Zie ook bijlage B.
 4. (12.00) Scholing 79/80. Stand van zaken toegelicht door _____ (tot 12.30)
pauze
 5. Funktioneren van de regio's. Werving, scholing, eigen programma's, enz. Ingeleid door de sekretaris en 2 regio-woordvoerders. (13.15).
 6. (14.30) Begroting 1980 (praktisch). Wordt uitgedeeld.
 7. (14.45) Basisbeweging. Bespreking van stuk van _____
Uitgedeeld met stukken voor oktober. Ingeleid door _____
 8. w.v.t.t.k. en rchdvraag.

sekretaris

Bijlage A: brief van regio Den Haag aan Opstand-redaktie over cursus bijbelse theologie. Ter kennisgeving.

Bijlage B: Inhoudsopgave informatieboekje.

Notulen landelijke vergadering OVS 6 Okt 79.

1) 2 : Hjm. 3 blokken scholing: 4 av. over arbeid, 4 av. exegese, 4 av. vredesbeweging; "historics" wordt "materialistics", "meer" wordt "geen".

2) 3 Noord- Limburg bestaat nog niet als regio.

3) 12 Visie en Program is reeds uitgedaald.

4) av. de notulen: stuk van ... word door Trouw afgewezen omdat ze zelf ook verslagen konden maken....; ... heeft toen een betoog geschreven.

5) CDU (DDR) vicevoorzitter ... houdt hier binnekort avonden over Christentum und Sozialismus. Wil ook met OVS praten (wat inmiddels gebeurd is. pww)

6) PGBELT: Vredesleekopstanden en Opstand ER 2(...) graag ... sturen naar oudschäten, als je ze in de regio over hebt.

7) Hjm: 8 nieuwe leden, waarvoor 2 scholingsavonden marxisme. Van de sjaloomkrant wisten vele groepen niet dat het een tegenkrant was! Er wordt nu een grondige kritiek op de krant geschreven, die hopelijk in de RVE in Hjm besproken kan worden.

8) DEBARTIERAAD (DR): nog niemand (nn).

9) Amsterdam: Openingsdag I V; verhaal ... goed, veel informatie, toegespitst op politieke actie, offehsief (dat Ned. wat kan doen).

10) ... hield paar dagen later pessimisties verhaal nav ... in Brussel = dreiging Eur. Kernmacht.

11) ... : zeer wereldbeschouwend, etis, geen politieke spits.

12) Verslag over de gehouden peilingen (I V) ze r wisselend.

13) In A'veen ontmoeting I V-Hbon: ging (weer eens) nog net goed.

14) Amsterdam elveld: diskussie ... puur eties, maar

15) ging wel af. De mars was heel slecht georganiseerd.

16) Dostzaan : I V probeerde niet om GBA vast te pinnae.

17) RR:nn.

18) Amsterdam Ron: 4 of 5 nieuwe mensen. Louden weekend in oktober over binnenkerkelijk karakter van OVS, ende kontakten met polit. part.

19) RR:

20) Rott: 3 kerkdiensten bezocht, veel materiaal verkocht.

21) Ook nog een avond, bleek echter door gereel. kerkeraad georganiseerd.

22) RR:nn (wel opstandverspreider).

23) Delst: nog geen bijeenkomst gehad. Er waren I V kraampjes op de markt en een diskussieavond met

24) Amsterdam Lampen: open avond gehad, opkomst 26 m. Vervolgavond 10 m, waarvan 5 oud. Overvogen akties: kernopnemotie gemeenteraad, PACproblematiek. Overvogen scholing: basisscholing, exegese,

sovereiniteit God in het systeem van Calvijn, zij het met een ander aspect.

_____ heeft het daar niet op begrepen, omdat zijn dogmatisch uitgangspunt de nietigheid van de mens zou inhouden. (Geneigd tot alle kwaad en niet in staat tot enig goed) Hij haalt de postie van Erasmus naar voren, als een waarin wij ons beter zouden kunnen vinden.

_____ zet, dat in de discussie tussen Luther (niet Calvijn) en Erasmus over de vrijheid uit verkiezing, resp. de vrijheid uit de zondeval ('vrijheid in gebondenheid'), Erasmus als de katholiek gebleven aristokraat vooral voor zijn eigen ruime strijd en voor een liberaal klimaat van tolerantie en genuanceerd denken, Luther daartegenover een veel radicaler en specifischer soort vrijheid verdedigt.

Het probleem met de klassieke reformatie ligt in deze in de individualiserende toetsing van de vrijheid, iets wat met Barth totaal verandert.

_____ : In de era tijd ken je er achter dat je samen met anderen wat kunt doen - ook macht vormen. De soevereiniteit van God staat daar niet per se lijnrecht tegenover. Maar de macht blijft wel onder kritiek?

_____ : Misschien kun je beter zeggen: God is de garant van de blijvende dynamiek.

7. rondvraag

_____ : Via Rasker hebben we een verzoek te wegen een stuk te schrijven over CvS-Nederland in Junge Kirche.

_____ : Heyl van de CBS in de DDR komt op eigen initiatief naar Nederland, samen met een filosoof van de SED. Ze willen een gesprek met CvS. Wie belangstelling heeft kan daaraan deelnemen.

Hoe zullen we het stuk van _____ en de kritiek van _____ behandelen, nu het er vand-ag niet van gekomen is? Besloten wordt dat schriftelijk te doen: opmerkingen en kanttekeningen moeten naar oudschoten worden gestuurd en Rinse zal ze in de uiteindelijke versie, die voor Barcelona zal worden vertaald, verwerken.

(verslag dit deel

Rubricering: 1)	ACD 1.454.421	
	datum 1 NOV. 1979	
	CO	
	b. 3	d. —
1) Zo nodig andere rubricering aangeven.	Distr.: BCPIBo.	Bijlage(n): diversen
	Afschr.:	BO: 172.010.
	Datum rapport *	Volgno. Inf. rapp.
	5-10-1979	1
		Evaluatie
		F b 6

Betreft:

CvS afdeling Groningen.

Vernomen werd dat de afdeling Groningen van de Christenen voor het Socialisme (CvS) momenteel 25 leden telt. Hiervan zijn er + 10 actief. Veel leden van de CvS afd. Groningen zijn kerkelijk niet actief.

Eén maal per maand (te beginnen op 5-10-1979) vindt er in de studentenpastorie te Groningen een regio-vergadering plaats. Tijdens deze vergaderingen wordt informatie verstrekt en om de andere keer wordt aan scholing gedaan.

In Groningen bestaan onder de vlag van de CvS momenteel een drietal werkgroepen t.w.

- werkgroep militairisering
- werkgroep nieuwe levensstijl
- werkgroep theologische scholing.

Voorheen bestond er ook nog een werkgroep werkgelegenheid doch deze is uitelkaar gevallen. Deze werkgroepen komen 1x per maand bijelkaar. De werkgroep militairisering zal zich bijvoorbeeld bezighouden met de aan te leggen oefenterreinen in N.O.-Nederland.

De werkgroepen zijn momenteel incompleet daar er voor de vakantie verschillende leden zijn weggevallen (beëindiging studie). Er is duidelijk behoefte aan meer leden.

Verder wil de CvS een gesprek aanknopen met de Groningse Studenten Gemeente.

Scholing wordt gezien als een grote noodzaak. Onder de te behandelen onderwerpen tijdens de scholing zal ook het marxisme aan de orde komen. Dit zal geheel door de CvS verzorgd worden.

Op 27-10-1979 organiseert de CvS in Groningen een dagvergadering. Daar komen 2 belangrijke punten aan de orde, t.w.

- Hoe kunnen wij aan het CvS meedoen zonder kerkelijk actief te zijn ?
- Protesten binnen het CvS m.b.t. de relaties die er met de CPN zijn. Hierbij spelen de standpunten t.a.v. Oost-Europa een rol.

GEM. N.V. onder overzigt met BVO

Rubricering: 1)

DE MILITAIR JONG

CvS kiest tegen... Jenkbeeld van de kapitalistische maatschappij die verdedigd moet worden tegen een vijand van buiten ('de Russen') en tegen ieder die zich daadwerkelijk inzet voor een socialistische maatschappij; de kapitalistische maatschappij die daartegen leger en politie als stakingsbrekers gebruikt, politionele aktes uitvoert in Indonesië enz.;

de kapitalistische maatschappij die levensgevaarlijke wapens produceert (natuurlijk de kapitalistische landen doen dat ook, maar dat doet niets af aan de bewapening in kapitalistische landen); de kapitalistische landen met een economie die voor een belangrijk deel steunt op de wapenproductie.

CvS roept samen met anderen op deel te nemen aan het verzet van actiegroepen tegen het vestigen van nieuwe oefenterreinen (Lauwersmeer, Vlagtwedde).

CvS strijdt actief mee tegen de kernbepapening;

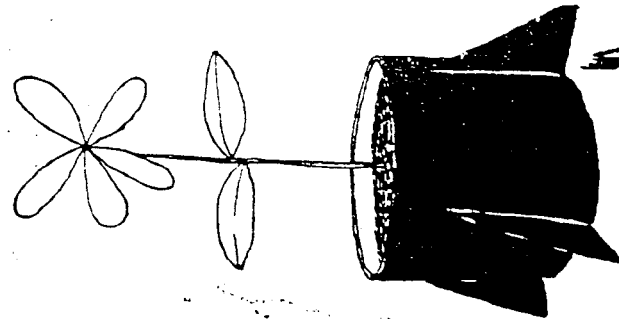
We namen in de stad Groningen het initiatief om het verzet tegen de Neutronenbom in de kerken te organiseren.

Als IKV-kern werkt CvS-Groningen mee in de campagne 'Help de kernwapens de wereld uit, te beginnen uit Nederland'.

Kortom: we proberen het programma van de wereldraad van kerken ter bestrijding van het militarisme te laten leven in het verzet van de kerkmensen zelf.

SCHOLING

Om het inzicht in het functioneren van de maatschappij en de Kerk te verdiepen nemen leden van CvS deel aan scholingen in bijvoorbeeld de marxistische theorie en economie, materialistische exegese, theologie.

INFORMATIE

CvS-Nederland geeft een eigen blad uit: 'Opstand', waarin het 'hoe' en 'waarom' van de activiteiten wordt beschreven, belangwekkende boeken worden besproken (van bijv. Girardi, Breukelman, Marquardt, Ter Schegget) en dat ingaat op gebeurtenissen in kerkelijk Nederland, exegetische bijdragen levert enz.

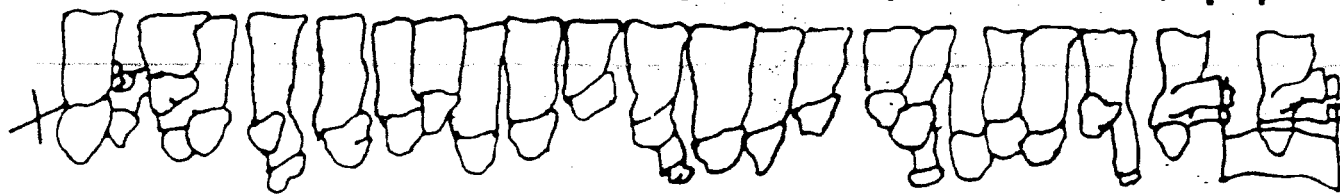
In speciale themanummers werden onderwerpen behandeld als (in 1978) 'Indonesië, onderdrukking, ontwikkelingshulp en de kerken', 'de verrechting van de Duitse kerken' etc.

Meer informatie, ook met betrekking tot lidmaatschap van CvS en abonnement op Opstand is te verkrijgen op de volgende adressen:

- secretariaat CvS regio Groningen, Schoolstraat 10 Groningen, telefoon 050 - 131797

- secretariaat CvS-Nederland, Woudschoten Zeist, telefoon 03439-226

christenen voor het socialisme - groningen

NOG TE VERKRIJGEN

Hiernaast treft u een lijst aan waarop de nog te verkrijgen nummers, met vermelding van onderwerpen, vermeld staan.

nr.		prijs
14	<i>Landbouw</i> in de DDR en de Sovjet Unie	2,50
28	Geschiedenis, onderwijs, landbouw en vrouwen in <i>Hongarije</i> .	2,50
31	Planingssytemen in de DDR.	5,00
31	<i>Kultuur en kultuurpolitiek</i> , Wolf Biermann, muziek in Oost Europa, kulturele betrekkingen tussen Nederland en de oosteuropese landen.	5,00
32	<i>Ekonomie</i> , planning, economische ontwikkelingen in Tsjechoslowakije en Polen, handel met de socialistiese landen.	5,00
33	Van Helsinki naar Belgrado, over economiese en kulturele betrekkingen en mensenrechten	5,50
34/5	<i>Sovjet Unie</i> : geschiedenis van de Sovjet Unie, de ekonomie, plus een uitgebreid artikel over het eurokommunisme	7,50
36	Over <i>onderwijs</i> in de DDR	5,50
37	<i>Koude Oorlog</i> en <i>bewapening</i> , beeldvorming, stalinismekritiek, Carrillo over de S.U., verhouding Sovjet Unie-Tsjechoslowakije in de periode 1941-1948	5,50
39	<i>Vrouwen in Oost en West</i> , met een vergelijking ten aanzien van huwelijk en gezin, geboorteregeling en abortus, kinderopvang, vrouw en onderwijs en vrouw en arbeid	6,00
40	Bouwen en renoveren in socialistiese landen, bulgaarse landbouw, vakbond in de DDR, Kroepskaya en Lenin over polytechnies onderwijs	6,50
41	<i>Stalin en het Stalinisme</i> , Oost Europa en links Nederland, Sovjet-ekonomie in de periode 1920-1940, verhouding Sovjet Unie met Roemenië en Joegoslavië	6,50
42	Een aantal artikelen over <i>de kerk</i> in de DDR en in Tsjechoslowakije, de Christelijke Vredeskonferentie, volledige werkgelegenheid in de socialistiese landen	6,50
43	zal gaan over de Jeugd	
44	wordt een themanummer gewijd aan Polen	
45	gaat over de buitenlandse politiek van de oosteuropese landen.	

te bestellen door overmaking van het bedrag 1,70 porto waar het één nummer betreft.

opsturen aan de

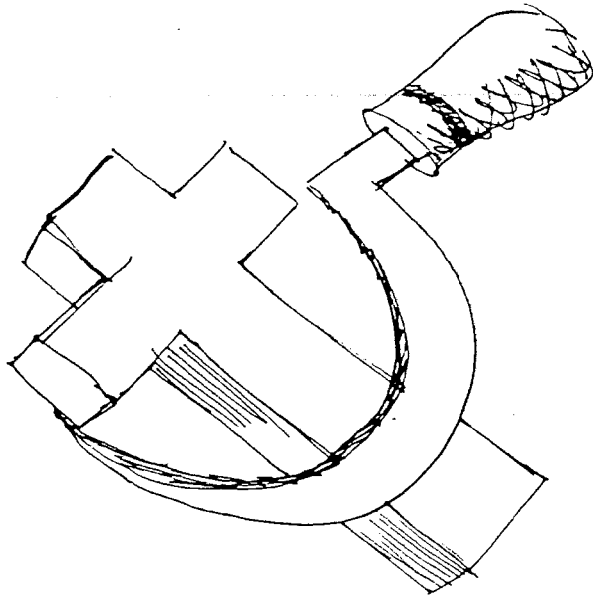
WOEP Werkgroep Oost Europa Projekten

Nachtegaalstraat 77 bis
3581 AE Utrecht
030-314381
giro 3754808

Oost Europa Verkenningen

nummer 42 april 1979

over THEOLOGIE & KERK

Wat is de functie van christenen bij de opbouw van en de strijd voor het socialisme? Deze vraag stelt Carl Ordnung, sekretaris van de christelijke vredeskonferentie in de DDR, in het eerste artikel van het themanummer van OEV over kerk en theologie.

Het is een vraagstelling die door alle artikelen loopt die in dit nummer verschijnen. Het artikel van Ordnung bespreekt de ontwikkeling van de verhouding van de protestanten in de DDR tegenover de staat.

Reinier Gosker schrijft over de verhouding van kerk en staat in de DDR en stelt dat de recente toenadering niet ligt aan een veranderde staatspolitiek, maar aan een andere houding van de kerkleiding. Het ingewikkelde netwerk van verhoudingen van een DDR-dominiee ten opzichte van zijn kerkleiding, de gemeente, de staat en het westen, wordt op een heldere wijze uit de doeken gedaan door Ehrhart Neubert, studentpredikant in Weimar. Reinier Gosker, die enige tijd theologie in Jena (DDR) studeerde, commentarieert in de vorm van voetnoten Neuberts verhaal.

Rinse Keeling Brouwer schrijft over de discussie tussen de tsjechische theoloog Hromadka en Barth en legt verbanden tussen deze discussie en de theologie van de bevrijding. Het zijn aantekeningen bij een conferentie die de Werkgroep Oost Europa Projecten eind 1978 over kerk en theologie in Tsjechoslowakije hield. Het refereert dat de tsjech Pavel Filipi toen hield over de geschiedenis van de tsjechiese oekumene is ook opgenomen.

Christiaan Donner commentarieert de thesen die docenten van de praagse Comeniusakultiteit vorig jaar opstelden.

Twee stukken zijn voorts gewijd aan theologiese reflectie en wel naar aanleiding van twee publikaties. Het betreft een commentaar op de DDR-theoloog Günter Jacob en een reactie op een nederlandse kerkelijke publikatie over Charta '77 en de tsjechoslowaakse kerken.

Na de gebeurtenissen in Tsjechoslowakije in 1968 haakten vele leden van de nederlandse afdeling van de christelijke vredesconferentie af. Sindsdien leidde de nederlandse afdeling een moeizaam bestaan. Maar sinds 1968 heeft de vredesconferentie niet stilgestaan. Het gewicht van de afdelingen in de derde wereld is bijvoorbeeld erg belangrijk geworden; een van de nieuwe gegevens die de nederlandse afdeling ook weer nieuwe impulsen kan geven. Op de perspektieven en taakstelling van een nederlandse afdeling gaat Dick Boer in. Jacob Bijl interviewde professor Rasker, de

eminence grise van de nederlandse afdeling van de Vredesconferentie. De geschiedenis van deze beweging wordt vanuit zijn persoonlijke ervaringen besproken.

Claus Ehrler sluit het themagedeelte van dit nummer af met een artikel over de politiek van het Vaticaan ten aanzien van socialisme en Oost Europa.

Michael Ellman schrijft over volledige werkgelegenheid in de staatsocialistische landen, een samenvatting van de inaugurale rede die hij onlangs aan de Universiteit van Amsterdam hield. Een bijzondere service hopen we de lezer te bieden met de bijlage over reismogelijkheden vanuit Nederland naar Oost Europa. Lisette Dekker zocht het allemaal uit.

Het hier besproken nummer van Oost Europa Verkenningen (nr. 42) omvat 68 pagina's en is te bestellen door 78,20 (inkl. porto) te storten op girorekening 3754808 t.n.v. de Werkgroep Oost Europa Projecten te Utrecht, o.v.v. 642.

BESTELBON

Ondergetekende,

NAAM.....

ADRES.....

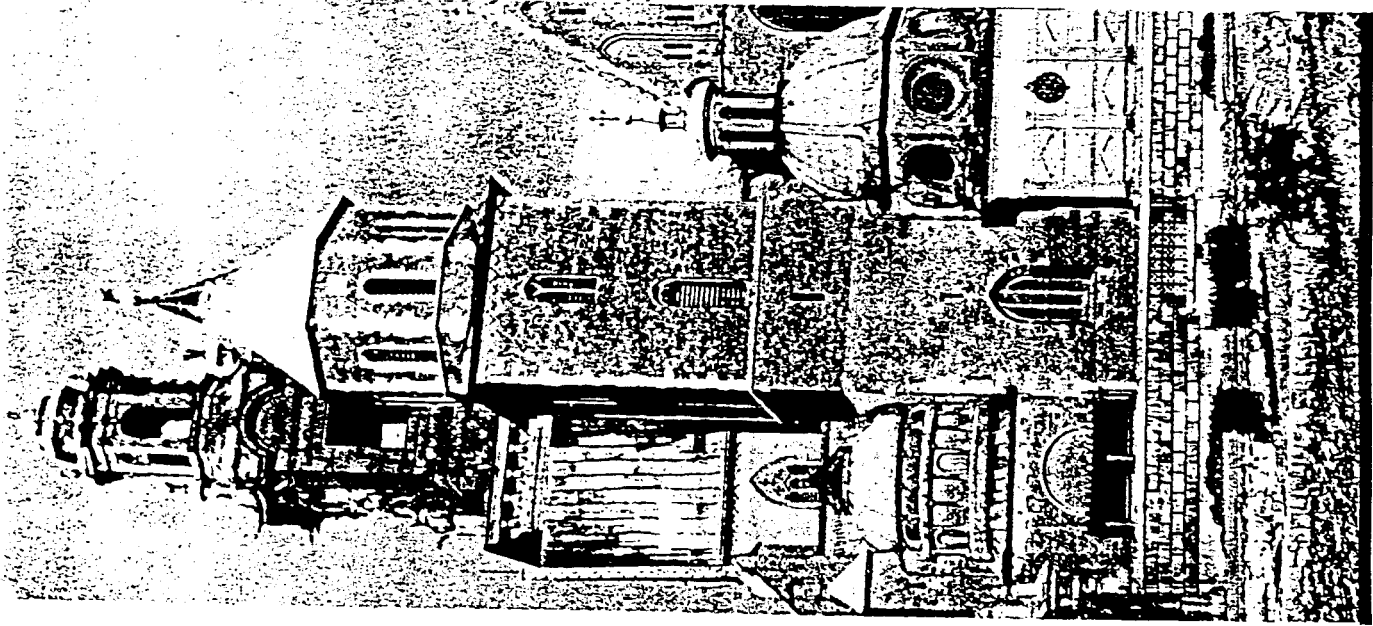
WOONPLAATS.....

o geeft zich op als abonnee van het tijdschrift Oost Europa Verkenningen

o bestelt van Oost Europa Verkenningen de volgende nummers:.....

datum.....

(handtekening)

Tijdens de perskonferentie kwam het verschil tussen basisbeweging en CvS tot uitdrukking: er is duidelijk behoefte aan een gemeenschappelijke visie. Ook kwam aan de orde de aansluiting van de basisbeweging aan de Raad van Kerken in Nederland.

Tijdens de afsluitende viering sprak ... over enkele kenmerken van de theologie der bevrijding.

4. Christelijke Vredes Conferentie

Over het kollektieve lidmaatschap van CvS ontstond zich een discussie tussen en

het Bureau van de CVC wordt geleid door Tsjechen. De organisatie heeft beperkte speelruimte. Ieder die aan de konferentie deelneemt spreekt dan ook op eigen mandaat; sommigen zijn opportunistisch, anderen zoals de Russisch-Orthodoxe kerk ondersteunen de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie. Daarnaast oefenen Engelsen en Afrikanen kritiek uit op de Oost-politiek. De CVC is een ontmoetingspunt met mensen, die je anders niet ontmoet en waarmee je vrijuit kunt praten. Het zijn geen aangeklede piassen.

Zijn er officiële vertegenwoordigers van de kerken?

Er zitten officiële kerkleiders in van de orthodoxe kerk in Rusland naast kerkleden uit de DDR, die geen officiële functie in de kerk hebben. De discussie dient te gaan over: is er in de DDR een analoge situatie als in Cuba? Dit najaar wordt in de DDR een konferentie gehouden over materialistische exegese. Wat hier met materialisme wordt bedoeld valt buiten het heersende denkpatroon van kerk en regering in de DDR. Men heeft behoefte aan geluiden vanuit socialistische-christelijke bewegingen buiten Oost-Europa.

Er bestaan wel contacten met de derde wereld, maar slechts weinig met Europa en dan nog hoofdzakelijk met West-Europese liberalen. CvS is m.i. een duidelijke gesprekspartner voor CVC.

Mij is toch nog niet duidelijk waarom verbinding tussen CvS en CVC moet worden aangegaan. Binnen CvS hebben we daarover te weinig sondering, met name over Oost-Europa.

In de CVC gaat het niet om de bestaande socialistische systemen maar om de visie, hoe het reële socialisme zal moeten zijn. Bij deze studie hebben zij dringende behoefte aan wat wij hier in het westen ons daarvan voorstellen.

Wie zijn bij de CVC aangesloten?

Sluit CvS zich aan, dan doen we zoals ... deed vanuit Latijns-Amerika, maar ook als de kerkleiders in Oost-Europa. Overigens komen we nu op een punt dat in een eerdere discussie uitvoerig aan de orde is geweest. Daarmee wordt ons lidmaatschap alleen maar vertraagd, terwijl spoed geboden is.

De vergadering besluit dat de stuurgroep een brief aan CVC zal opstellen, daarin de motivatie zal formuleren en voorleggen aan de vergadering ter goedkeuring van een kollektief lidmaatschap.

5. Vredesweek 1979

... weist uit over het plan om in september a.s. een manifest uit te brengen dat gericht is op de IKV-kerken. Daarin komt aan de orde de deelname van CvS binnen het IKV en het scheppen van duidelijkheid over deze deelname door CvS. In dat manifest komen, na onze studie voor het kongres in Milaan, niet veel nieuwe zaken aan de orde. De hoofdpunten zijn:

- massaorganisatie
 - analyse economische achtergrond
 - Helsinki en SALT-akkoorden
- IKV als legitieme kerkelijke beweging.

Een redactiegroep zal de tekst van het manifest schrijven; dit zal op het weekend in Rotterdam besproken worden. Daarna zal het manifest met IKV in Den Haag worden besproken waarna via het IKV verzending volgt naar de IKV-kernen.

In het nummer van Opstand voor de Vredesweek zal met name aandacht worden geschonken aan de regionale situatie(s).

6. Scholing 1979/80

Verwezen wordt naar het voorstel der scholing, opgenomen in de konvokatie van de landelijke vergadering op pagina's 2 en 3.

Hieronder volgen enkele opmerkingen van de aanwezige leden:

- er is meer behoefte aan socialistische dan aan theologische scholing.
- voorstel om het begrip 'vrede' vanuit de bijbel te behandelen.
- scholing niet slechts op politiek-ekonomisch vlak maar ook vanuit het gegeven dat veel mensen in de kerk voor de vredesaktie actief zijn geworden. Het is niet duidelijk welke kant dat wel zou moeten inslaan. Op dat punt theologische aspecten in de scholing verwerken.
- scholing gebruiken voor contact met onze bondgenoten in de kerken in het verleden.
- scholing zou ook in de basisbeweging kunnen plaatsvinden, en in de IKV-kernen.
- scholing over bewapening en militarisme zal moeten aansluiten bij de crisis-scholing.
- de psychologische vraag is benauwend: hoe is het mogelijk dat een zo groot mogelijk privébelang van enkele staal- en wapenbaronnen door zoveel gewone mensen gedragen worden?
- in de scholing te betrekken welke (andere) vredesbewegingen binnen de kerken opereren, de strijd tegen de bewapening binnen de vakbonden met als achtergrond daarbij de werkgelegenheid.
- de verhouding van dit soort vredesstrijd met andere bestaande vormen zoals dienstweigering, antimilitarisme etc.

Vergadering gaat akkoord met het voorstel van de scholingskommissie.

Deze commissie zal bestaan uit: Han Dijk (Groningen), Koos van de Bruggen (Nijmegen), Peter van Willenswaard (Rotterdam), Kees Maylink (Utrecht), Lodewijk Ringnalda (Amsterdam) en Folkert Sampsonius (Delft).

. Scholing religieus-socialisme

(Utrecht) houdt een inleiding over de eerste twee paragrafen van de Tambocher Rede. Gegeven de notulice bij dit gedeelte niet aanwezig kon zijn, wordt verwezen naar de door Bas opgestelde tekst van zijn inleiding. (ter vergadering moesten we meer zien hoe deze lakune op te vangen, WJ).

(met enige aanvullingen van de
sekretaris)

Notulen landelijke vergadering CvS, zaterdag 2 juni 1979

1. notulen vergadering 5 mei 1979.

Ongewijzigd goedgekeurd. De secretaris zal voor de volgende vergadering de groet aan het congres van de basisbeweging meesturen.

2. mededelingen

a. van stuurgroep en secretariaat.

- stand donatiecampagne op dat moment fl 9.383,30

- Als protest tegen het voorgenomen ontslag van vanwege diens lidmaatschap van de CPN heeft het secretariaat een telegram naar het schoolbestuur van Katwijk gezonden. Aan de regio's worden ter vergadering handtekeninglijsten verstrekt om tegen het ontslag protest aan te tekenen.

- Opstand kent een redactie en een redaktieraad. Sedert eind '77 funktioneert de redaktieraad niet meer. Voorstel om de huidige redaktieraad op te heffen en te vervangen door een nieuwe raad, die sterker aan de regio's is gebonden. Aan de regio's wordt verzocht om namen voor deze nieuwe redaktieraad aan het sekretariaat door te geven.

In het seizoen 1979/80 dient er een wervings- en publiciteitsplan voor Opstand te komen; dat is een van de eerste taken van de nieuwe redaktieraad.

- Darmstadt-Konferentie. Doelstelling van deze DK is, dat linkse christenen vaker samenkomen om hun activiteiten internationaal te coördineren, zoals o.a. gebeurde bij het Gollwitzer-Seminar, dec. '78.

Medio mei j.l. vergaderde de DK in Straatsburg; nam er aan deel. keurde het af dat de DK niet op het CvS-kongres in Milaan vertegenwoordigd was. "Wat heeft zo'n coördinatiegroep voor zin als ze op zo'n belangrijk kongres niet aanwezig is?"

wijst erop dat de discussie over het anti-militarisme in de Wereldraad van Kerken maar moeilijk van de grond komt en dat daarom het zwaartepunt van de actie naar de basis moet worden verlegd. Actiepunten zijn: het weren van de neutronenbom en atoombommen en zinnige eisen in Salt III. Het IKV heeft te weinig tijd om haar actie te internationaliseren. Daarom is het beter dat het buitenland naar Nederland komt. Daarom het voorstel van , samen met het Kraemerhuis in Berlijn, om in Nederland een internationaal kongres te houden met als thema het anti-militarisme.

Dit voorstel werd in Straatsburg om onduidelijke redenen niet aangenomen.

Daarop is uit de DK gestapt en vraagt de landelijke vergadering daarover haar standpunt te bepalen. Als de vergadering het met de handwijze van Rinse is, dan zal zij haar oordeel moeten uitspreken of een internationaal kongres in Nederland over het anti-militarisme moet worden gehouden. Het Kraemerhuis kan een organisator beschikbaar stellen; Nederland zal een organisatiegroep daarmee moeten belasten.

Hoofdpunten uit de discussie:

+ besluit m.b.t. de organisator is dringend, omdat na zijn sekretariaat niet meer doorgaat en een nieuwe kracht moet worden aangetrokken (inmiddels is die bekend:);

+ het kongres moet in principe uitgaan van de NCSV en het Kraemerhuis samen.

+ als het anti-militarisme kongres doorgaat zal ook de Darmstadter Konferenz worden uitgenodigd; ze zijn echter geen organisator.

+ internationaal zijn er nog weinig effectieve kontakten tussen de nationale vredesgroepen.

+ het IKV keurt ons initiatief goed.

De landelijke vergadering besluit het initiatief te ondersteunen en als CvS een bijdrage te leveren.

- Op 19 mei 1979 werd de basis van Nederland overzicht. Men bespreekt het manifest Nieuwe Levensstijl en het artikel van uit

Opstand 1975, no. 1.

(vervolg mededelingen sekretariaat en stuurgroep)

- Lustrum CvS. De regio's wordt verzocht om deel te nemen aan de anti-testek demonstratie in Amsterdam op 23 juni a.s. Na afloop daarvan, zo tussen 5 en 8 uur, borrelen in de sociëteit Lanx, Herengracht 384. Verder is er in november a.s. een dag in Utrecht gepland, om het lustrum van CvS met een manifestatie te vieren. Op de manifestatie kan de lustrum-uitgave van gepresenteerd worden. Bij hem liggen reeds de wortels van Nederlandse Christenen voor het Socialisme door zijn breuk met het religieus-socialisme. Gedacht wordt om de bijeenkomst in november in een kerk te houden. Voor de organisatie ervan zal een commissie moeten worden benoemd, bij voorkeur uit de regio's Amsterdam en Utrecht.

- Over de manifestatie in de Populier in de Sonesta-koepelzaal Amsterdam gehouden i.v.m. de Europese verkiezingen, wordt gesproken over het geringe aantal bezoekers.

- Vaststelling vergaderdata 1979/80:

Startweekend Rotterdam 15 en 16 september 1979.

Vervolgens in het Theologisch Instituut in Amsterdam op de volgende data: (allemaal zaterdag om 10.45 uur) 6 oktober 79, 3 november 79, 1 december 79, 12 januari 80, 2 februari 80, 1 maart 80, 5 april 80, 3 mei 80 en 7 juni 1980.

- De oude scholingsgroep zal met 2 à 3 personen moeten worden aangevuld.

Men wordt verzocht zich daarvoor op te geven.

- KvS-Vlaanderen is op bezoek geweest, landelijk en bij de regio Utrecht.

Over dat bezoek zal evt. een verslag verschijnen in Opstand.

KvS-Vlaanderen voelt zich meer verwant met de basisbeweging in Nederland dan met CvS. Zij stelden met name kontakten met de vakbeweging op prijs.

- 7 juni 79 wordt (wordt) in Utrecht een Kerkelijk Antiberoeepsverbodenkomité opgericht. In Opstand 5 (78) werd hierover reeds gepubliceerd. Van belang is om een link te leggen tussen de BRD en Nederland. Genoemd worden in dit verband uit Tilburg en uit Katwijk.

- de publikatie die een overzicht geeft van het kongres in Milaan van april 79 zal in september worden toegezonden (is echter nog steeds niet verschenen, WJ).

- Zaterdag 16 juni 79 komt de vrouwengroep van CvS bijeen. De agenda vermeldt o.a.: 1) het verloop van de abortus-aktie tot nu toe. 2) informatie door feministische theologen over gezins- en moederschapsideologie. 3) plannen voor het volgend seizoen.

b. uit de regio's

Wageningen eerste aanzetten om te komen tot een nieuwe regio-groep.

Rotterdam Men is tot vastere afspraken gekomen met de groep van linkse predikanten; centraal in de actie staat de anti-bewapeningsstrijd, die overigens door de deelnemers zelf werd voorgedragen. Voor het startweekend in Rotterdam staat alleen nog maar vast, dat er op de zaterdagavond een cultureel programma gepland wordt en voor de zondagochtend een havenrondvaart.

Den Haag Geen mededelingen.

Limburg Kritische beoordeling verklaring Calama-groep m.b.t. haar toetreding tot de basisbeweging; discussie zal worden voortgezet.

Aktie tegen AWACS met aktsleider in Brunssum verder bestudeerd i.v.m. publikatie in de Vredesweek. Deelnemers aan de discussies in de regio over de EP-verkiezingen.

Friesland Weekend over materialistische exegese met als inleider

Groningen Vandaag namen veel leden deel aan de protesttocht in Gasselte.

De drie discussie-avonden met het studentenbestuur zijn inmiddels afgerond met als resultaat dat er een marxisme-actielijst zal worden opgezet en dat er in de kringen van het studentenbestuur een minderlijke instelling valt waar te nemen die als achtergrond van belang is, wanneer men elders wordt

Rubricering: 1)

/X

F

1.454.364

datum 1 NOV. 1979

CO

b. — d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BEP/Bo - CD.

Bijlage(n):

Afschr.:

BO: 172.004.

Datum rapport

Volgno. Inf. rapp.

Evaluatie

29.10.1979

3

B - a/b - 3

Betreft:

De beweging Christenen voor het Socialisme.

Op woensdag 17 oktober 1979 vond een bijeenkomst plaats van leden van het CFK en leden van het CvS. Laatstgenoemde beweging had de bijeenkomst georganiseerd om van gedachten te wisselen met enkele mensen uit de DDR, op verzoek van deze mensen.

De vergadering, die om 16.00 uur begon, werd gehouden in het Theologisch Instituut, Rapenburg 59 te Leiden.

Aanwezig waren:

De vergadering werd geopend door , die ongeveer 15 minuten sprak en de beide oostduitse gasten inleidde. Hierna kreeg het woord. De man stelde vast dat er een dialoog is tussen het dialectisch materialisme en het Christendom. Beide benaderen die dialoog vanuit verschillende gezichtspunten, verschillende motieven, maar men respecteert elkaar. Het uiteindelijke doel is de vrede "naar binnen" en "naar buiten" te bereiken. Het CDU(-DDR) mag ook in de volksvertegenwoordiging meedoen en doet dat onder het motto: "uitgaan van datgene wat ons verbindt, niet van datgene wat ons scheidt".

noemde kameraadschap de gemeenschappelijke noemer voor Christenen en Marxisten.

"De Vredesbeweging is een programma-punt voor het CDU(-DDR) en voor Marxisten(S.E.D.) In Berlijn bestaat dan ook grote waardering voor Breznev's toespraak aldaar gehouden, waarin hij belooft 20.000 man troepen

GEEN ACTIE zonder overleg met DVO

Rubricering: 1).

terug te trekken. Helaas gaat West-Europa door zijn wapen-arsenaal te vernieuwen", zo beëindigde zijn verhaal.

Vervolgens sprak

De man nam stelling tegen de toenemende bewapening. De uitgaven hiervoor gaan ten koste van stimulerende maatregelen voor het bedrijfsleven. Marxisten hebben andere motieven dan Christenen, maar beiden kunnen naar sociale gerechtigheid streven. Deze is echter nog niet bereikt; ook niet in de DDR. Natuurlijk is er wel enige vooruitgang geboekt. Zo hebben de zieken betere kansen tot genezing en ziekenzorg gekregen.

Men karakteriseert Marxisten vaak als atheïsten, dat is onjuist.

Atheïsme betekent geen ontkenning van een hoger wezen.

Men kan zeggen: Er bestaat geen god; als hij echter wél bestaat, dan kan men hem niet aantonen. De burgerlijke theologie beweert dat wij een atheïstische staat hebben. Dat is onjuist. Wel is het zo dat bij de S.E.D. of in de DDR eerst de sociale vraagstukken aan de orde komen en pas later de religieuze.

Hierna vroeg of er nu iemand iets wilde zeggen over hoe in Nederland over eerder aangehaalde zaken gedacht wordt.

Daarop kreeg het woord.

Hij omschreef het CvS als een politieke spits, die binnen de Kerken naar een socialistische maatschappij streeft.

Vervolgens geeft zijn mening. Vanuit zijn eigen ervaring liggen de grenzen tussen Christendom en Marxisme niet zo heel duidelijk.

In tegenstelling tot verhaal beweert dat atheïsten in het Westen noch in gedachten noch in werkelijkheid op hun zienswijze worden aangekeken. Toch is het dan eens met , maar stelt dat het hier niet gaat om de tegenstelling Christenen en Marxisten, maar kapitalisme en socialisme.

Vervolgens citeert waar het gaat om de mening dat de strijd voor de vrede zich niet laat scheiden van de strijd tegen het kapitalisme. "Later echter", zo citeert , "zegt dat die scheiding wel mogelijk is". "De CDU in de DDR wil deze scheiding niet", zo besluit hij dan.

Ook de vertegenwoordiger van de DDR-Ambassade spreekt enige woorden. Hij zegt: "Ook de communisten hebben niet als doel andere staten te bestrijden. Kijk maar naar de rede van BREZNEJEV. De verandering moet (in elke staat) van binnenuit komen".

richt zich dan tot de CFK-/resp. CvS-leden: "Hoe voert U Uw politieke strijd?"

"Het CvS heeft leden in linkse partijen, maar is zelf geen politieke partij."

vraagt dan: "Is er een samenwerkingsverband met Pax Christi?"

"Er is wel een overleg-orgaan van CvS-leden met het I.K.V., maar dat is niet erg sterk. Onze beweging is voorts actief tegen de Neutronenbom. Er is een alliantie met de linkse partijen: socialisten en de CPN. In Italië staat de beweging links van de CP. Het CvS wil geen nieuwe politieke partij zijn. Evenmin wil zij deel uitmaken van socialistische partijen. Haar terrein is de Kerken."

Hierop vroeg "Bedoelt U het socialisme zoals dat bestaat in Tsjecho-Slowakije?"

antwoordde: "Als men het socialisme in Nederland zou willen invoeren

GEEN ACTIE zonder overleg met

zoals daar gebeurd is, zou dat niet goed vallen. De situatie hier is anders dan die in Rusland in 1917."

Dan neemt het woord. "De Kerk heeft het christendom misbruikt. In de grond van de zaak is het christendom niet anders dan het Marxisme. Men opereert slechts vanuit verschillende motieven. Het uiteindelijke doel is "Vrede op Aarde". "U kent dat wellicht beter uit Uw Kerstevangelie dan ik", merkte hij ietwat spottend op.

vervolgt dan met: "Wij werken samen, dat is geen probleem. Bijvoorbeeld: Vragen over de grenzen van het Rijk Gods, die bestaan niet meer wanneer dat eenmaal een feit is. Dan zijn er geen christenen meer, maar alleen mensen. Dan is er ook geen staat meer."

merkt dan op: "Het Rijk Gods is het rijk der mensen".

Ook is het daarmee eens.

gaat verder: "Steeds weer is er sprake van een ideologische strijd. Zo komt daar een professor die tegen de neutronenbom is, toch met zijn "Berufsverbote" voor communistische leerkrachten aan christelijke scholen. Hier kunnen wij toch niet zwijgen, zonder een schuldig gevoel te hebben!".

Hierna volgt een wat verwarde discussie, die door besloten wordt met: "In de DDR ligt de nadruk op het praktische socialisme en niet op de ideologische verschillen".

De vergadering is dan ten einde.

Van werd vernomen dat de vergadering was belegd nadat een journalist hem over zo'n te houden bijeenkomst had benaderd. Op zijn beurt was die man benaderd door de DDR-Ambassade in Nederland.

Inleiding

De stuurgroep heeft mij opgedragen op papier te zetten, welke gedachten binnen deze groep leven m.b.t. de scholing van komend jaar. In het algemeen zij gesteld, dat de stuurgroep het voorstel dat op de landelijke vergadering van april jl. vanuit de sektie vredeswerk naar voren kwam de moeite waard vond (voor alle duidelijkheid: uiteindelijk is het voorstel daar door ondergetekende ingebracht). Globale lijn in de discussie binnen de stuurgroep n.a.v. dit voorstel was, dat wij als beweging die vooral op ideologisch niveau strijd te leveren heeft, ons voor wat betreft de scholing komend jaar zouden dienen te richten op het verkrijgen van een helderder inzicht in hoe de zich verscherpende economische crisis aan kerkmensen, inkl. onszelf, bewust wordt. Dan valt aan verschillende zaken te denken: b.v. aan de tendens tot versterking van de gezinsideologie, de ideologieproductie i.v.m. de Actie Nieuwe Levensstijl, die veel mensen een nieuwe manier van denken geeft (ook al is het dan oude wijn in nieuwe zakken). Maar ook valt te denken aan de akties tegen de neutronenbom en de kernbewapening, die nog steeds mensen in beweging brengen.

Al deze facetten lijken steeds twee dingen terug te komen: angst en ongerustheid over de toekomst en in verband hiermee vallen nogal eens termen als machteloosheid en defaitisme.

Deze globale achtergrond van onze discussies noem ik om aan te duiden, dat andere voorstellen misschien minstens even belangrijk zouden kunnen zijn, maar dat binnen de stuurgroep in ieder geval de noodzaak gezien werd om vooral meer greep te krijgen op de processen, waarin anderen en wijzelf ons bevinden en hoe op het niveau van het bewustzijn de ontwikkelingen in de produktieverhoudingen gereproduceerd worden.

Voorstel: bewapening en militarisme

Met name gedurende de afgelopen twee jaren is de participatie van CVS aan de vredesbeweging van kerkelijke en links-politieke oorsprong in belangrijke mate toegenomen. In de voorbereidingen van het afgelopen tweede Europese CVS-kongres hebben we zelfs gesteld dat strijd voor de vrede een van de hoofdprioriteiten is voor CVS en we hebben dat in Milaan ook als zodanig ingebracht. We hebben in Milaan bijdrage gesteld: "Terwijl de economische crisis steeds meer sektoren van de kapitalistische wereld in haar greep krijgt, wordt geld onttrokken aan onderwijs, gezondheidszorg en cultuur en overgeheveld naar de wapenindustrie. Een nieuwe fase in de bewapeningswedloop wordt ingeluid via een nieuwe serie wapensystemen, de neutronenbom voorop, die een kernoorlog weer denkbaar maken. Europa is voorbestemd tot slachtveld en de Europese bevolking tot slachtoffer. Dit maakt aktie hiertegen tot een prioriteit van de hoogste orde. Strijd voor de vrede zal krachten vrijmaken voor een politiek die de economische crisis aanpakt door de weg naar het socialisme open te slaan..."

Het is echter van belang, dat we dit ook waar kunnen maken ... dat we in onze activiteiten ook kunnen aangeven, waarom strijd voor de vrede onderdeel is van de anti-kapitalistische en anti-imperialistische strijd. Binnen CVS is echter nog niet eerder systematisch nagedacht over de politiek-economische draagwijdte van de bewapening, i.w.z. over de rol van de bewapening in de economische crisis en de verhoging bewapeningsuitgaven tegenover afbraak van de voorzieningen

de bevolking) en het politieke imperialisme (bewapeningswedloop en wapenhandel m.n. naar korrupte regimes in de 3e wereld). Wel is er al een en ander in vredesweekopstanden verschenen, wat we voor de scholing gedeeltelijk ook goed kunnen gebruiken vermoedelijk. Mijn voorstel is dan ook: het vraagstuk van de bewapening te bespreken in het verlengde van de imperialisme- en krisisscholing van de eerste twee jaren sinds de oprichting van CvS-Nederland in 1974, en vooral ook te bekijken wat de strijd voor de vrede voor mogelijkheden biedt om tot hefboom te worden naar het socialisme toe. Het gaat me dus in de eerste plaats om een politiek-ekonomische analyse van de bewapening en daarnaast om een politieke inschatting van de mogelijkheden aan de vredesbeweging in de strijd voor het socialisme.

Wespe opmerkingen tot slot

en dergelijke scholing biedt de mogelijkheid om een stuk vroegere scholing op te halen en tegelijk de marxisme-kennis binnen de beweging op te frissen.

en dergelijke scholing biedt mogelijkheden om in IKV-verband mee de slag te gaan. In het gesprek van 12 april j.l. met de IKV-top in Den Haag werd niet onwelwillend gereageerd op een dergelijke scholing, die of met een IKV-kern gezamenlijk gedaan zou kunnen worden, of dat wij apart materiaal samenstellen waarin IKV-kernen mee bewerkt kan worden. We hebben in dat gesprek de IKV-top alvast gepolst, vooruitlopend op een besluit van de landelijke vergadering laterover. Als één van onze taken binnen de kerkelijke vredesbeweging is immers het inbrengen van de politiek-ekonomische analyse van het bewapeningsvraagstuk genoemd.

In de inleiding heb ik gezegd, dat de stuurgroep het dienstig vindt om scherper zicht te krijgen op hoe de ekonomische crisis aan de kerkmensen bewust wordt... Wel op dit vlak hebben we te maken met angst en ongerustheid die duidelijk in politieke aktie vertaald wordt. Het is opmerkelijk hoe veel kerkmensen (b.v.) zich vastbijten in de akties van het IKV of Stop de N-bom, ook al zien ze niet direkt voor ogen wat het allemaal zal uithalen.

In onze kritiek op het rapport van de Raad van Kerken over 'het militarisme en de kerken in Nederland' (Zie opstand van april) is vooral gebrek geleverd op de ideologische wijze van hanteren van het begrip militarisme. We zullen ons in de scholing ook met dit begrip moeten bezighouden en ons zeker hoeden voor een ekonomistische analyse, maar we als reaktie op het gebrek aan analyse van de ekonomische stand in zaken binnen de kerken soms in vervallen. Daarom ook een inschatting van de politieke betekenis van de vredesbeweging als onderdeel in de scholing.

tot slot een opmerking over de vraag: 'waarom afstappen van de theologiescholing?' Ondertussen is er een nieuwe generatie CvS-ers die niet nog toe alleen een theologiescholing meemaakten, maar nog niet een stuk marxismescholing (althans niet binnen CvS). Het is van belang elkaar ook op dat niveau weer eens te 'befragen' opdat we elkaar kunnen blijven volgen in onze politieke stellingname en we a.w. "on speaking terms" blijven.

voor de stuurgroep,

I.

Wanneer we het in verband met de rechtstreekse verkiezingen voor het Europese Parlement hebben over Westeuropese eenwording, spreken we niet over iets nieuws. In ons eigen land kunnen we al tientallen jaren de gevolgen zien van deze eenwording voor de nationale economie en politiek. Als we spreken over de politiek van de Europese gemeenschappen kunnen we in Nederland konstateren:

- dat door toedoen van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal mijnen in Zuid-Limburg gesloten zijn met o.a. als gevolg een schrikbarend hoog percentage werklozen in deze regio; de mijnen in het Ruhrgebied daarentegen zijn volop in bedrijf, en in het Saargebied worden nieuwe mijnen aangelegd.
- dat de kleine Nederlandse boeren door de Europese landbouwpolitiek zwaar gedupeerd zijn; de uitstoot van arbeidskrachten uit de landbouw in Nederland kent van 1959 tot + 1970, gemiddeld bijna een verdubbeling.
- dat de coördinatie in het kader van de Europese Economische Gemeenschap verder tot gevolg heeft gehad de afbraak van de staalindustrie in plaatsen als Utrecht en Hengelo, mede oorzaak is geweest van het verdwijnen van de textielindustrie uit Brabant en van de afbouw van de scheepsbouw in Amsterdam en omstreken.
- dat een gemeenschappelijke Europese defensie-politiek weer steeds duidelijk de kop opsteekt; eenzijdige ontwapening van bijvoorbeeld Nederland wordt konsekwent belemmerd door de inmenging van met name de Bondsrepubliek op Westeuropees en Navo-niveau in binnenlandse aangelegenheden.
- dat door de Europese planologische coördinatie de regio Oost/Groningen b.v. bestemd wordt voor de opslag van atoombomafval en voor militaire oefenterreinen, zo ook Zuid-Limburg, waarbij de plaatselijke en nationale democratische organen steeds meer in de besluitvorming gepasseerd worden.
- dat kerncentrales en atoomopwerkingsfabrieken hun plaats krijgen in het Westeuropese landschap middels konsultatie op Westeuropees nivo (in de BRD staan bijna al deze centrales opgesteld langs de landsgrenzen, hetgeen direct gevaar voor de buurstaten betekent),
- enzovoorts.

Wij maken - kortom- Europa in ons dagelijks leven mee in heel West-Europa van de oefenterreinen in de Lauwersmeer tot de tomatenvelden in Zuid-Italië, in de melkprijzen in Denemarken en in de afbraak van de staalindustrie in Lotharingen.

In het proces van de konstruktie van 'Europa' vormen de rechtstreekse verkiezingen voor het Europese Parlement een fase van ideologische legitimatie van 'Europa'. Op zich zijn deze verkiezingen een wassen neus, gezien de geringe bevoegdheden van het Europese Parlement op dit moment. Dit zijn ook de eerste rechtstreekse verkiezingen die niet door de bevolking zijn afdwongen, hetgeen niets te raden overlaat in wiens belang deze verkiezingen zijn. Wij hebben niet gevraagd om dit parlement. Deze verkiezingen dienen ervoor dat de idee "Europa" bij de mensen ingang gaat vinden, wat dan ook bij deze idee gedacht moet worden: liefst een warm saamhorigheids- en verantwoordelijkheidsgevoel.

Wanneer we dan willen samenvatten wat de politiek van de Europese Gemeenschappen voor bijvoorbeeld ons land heeft betekend kunnen we kenstateren dat het gaat om een kapitalistisch West-Europa: de nationale kapitalen pogen om op Europees niveau hun belangen te verdedigen en uit te breiden.

Door verregaande Europese integratie wordt de greep van de multinationals op de nationale staten vergroot en wordt de controle op de manipulaties van banken en grote concerns steeds meer beperkt. De Europese economische integratie staat dan in het teken van een verregaande economische expansie van de grote ondernemingen, ten koste van de derde wereld, ten koste van met name ook van de arbeidersklasse in de lidstaten.

Op steeds grotere schaal wordt werkgelegenheid opgeofferd aan de winsten. De opbouw van een economisch machtig Europa gaat over de rug van de boeren, arbeiders en kleine middenstanders in de lid-staten. De Europese eenwording is de constructie van het Europa van het Kapitaal.

II.

Op politiek niveau uit zich de Europese Integratie voor Nederland in een sterke stroomlijning van het partijwezen naar West-duits model, waarbij men elkaar in tijden van economische recessie en crisis vindt in bezuinigings - en versoberingsmaatregelen.

Deze Europese politiek is sterk anti-socialistisch, zowel met betrekking tot de socialistische landen in Oost-Europa als ten aanzien van socialistische ontwikkelingen in West Europa zelf. Wat betreft Oost-Europa uit zich dat in de toenemende nadruk op opvoering van de bewapening, al dan niet in NAVO-verband, en de ideeën over een Westeuropese kernmacht. Niets wordt gedaan tegen b.v. de politiek van CDU/CSU in de BRD die zeer concreet in hun programma de hereniging van de beide Duitslanden hebben opgenomen. Integendeel in een programma van de EVP komt zo iets met zoveel woorden terug.

Intern worden de nationale en internationale akties tegen de gevolgen van de Europese politiek afgedaan als uitingen van bekrompenheid en eng-nationalisme.

Aan de leiband van de Bondsrepubliek - als economisch krachtigste lid-staat- wordt zo elke kritiek op Europa afgewimpeld en worden socialistische ontwikkelingen in lid-staten met dreigementen de kop ingedrukt. Zowel de inmenging van BRD-politici in Italiaanse aangelegenheden waar het gold de deelname van de kommunisten aan de Italiaanse regering, als de BRD hetzet tegen kritische vragensteller aan CDU-politicus Kohl in Nederland zijn daarvan sprekende voorbeelden.

Zo wordt ook mede mogelijk gemaakt dat ultra-rechtse fascistische krachten in West-Europa (BRD, Italië, Spanje) zich luidruchtig in Europees verband manifesteren en zelf in BRD een voormalig kampbeul kandidaat gesteld hebben voor het Europees Parlement. De weifelachtige houding van de sociaal-demokratie in deze is bedenkelijk. Waar aan de basis van de Westeuropese sociaal-demokratie kritisch op een Europa van de Grote ondernemers gereageerd wordt, wordt de top geregeerd door enige mannetjes putters die ten koste van alles dit Europa van de goeie baantjes willen doorzetten gedomineerd door de Westduitse-SPD-top.

De westeuropese kerken zijn te weinig kritisch in hun ideologie-productie over Europa. Door op een a-politieke, personalistische wijze over b.v. vrede te spreken en niet praktisch de konse-

Bezwaren tegen voorgelegde stukken, met name het "Standpunt"

A. Vanuit socialistisch perspectief:

In het "kommunistisch manifest" wordt de doorbreking van de nationale grenzen, de internationalisering van belangen en machten vrij uitvoerig beschreven als een logische ontwikkeling in het verloop van de permanente burgerlijke, kapitalistische revolutie. Deze ontwikkeling wordt daarin ook duidelijk positief gezien voor de socialistische beweging, die immers voor alles een beweging is van het internationale proletariaat en die uiteindelijk de kapitalistische, imperialistische machten op wereld niveau zal moeten hebben overwonnen om het socialisme volledig te kunnen realiseren.

Is in dit perspectief gezien een zo'n vierkant verzet tegen een Europese politiek niet reactionair en uiting van een "kleinburgerlijk nationalisme", waartegen met met Lenin herhaaldelijk waarschuwt? Steunen we daarmee niet hoofdzakelijk een soort achterhoedegevecht tussen nationale en internationale bourgeoisie?

B. Vanuit het oogpunt van analyse:

Zonder enige analyse wordt beweerd, dat de EEG alleen maar nadelen heeft gebracht? Niet wordt door analyses of enige gegevens ondersteund, dat sterkere politieke Europese eenwording de genoemde zaken ongunstig zal moeten beïnvloeden.

Niets wordt gezegd over de bestaande imperialistische (Amerika via de NAVO met W. Duitsland als belangrijkste bondgenoot) en economische (door multinationals) machten, althans niet over de macht en invloed, die zij houden en krijgen zonder Europese instellingen. Alleen een politieke Europese macht zal misschien hun anders groeiende invloed nog enigermate kunnen afremmen en hun minder vrij spel geven dan ze zonder die macht zouden hebben.

Is Nederland socialisme zonder Europees socialisme geen illusie?

Rubricering: 1)

ACD 1.427.240

datum 24 APR. 1979

CO

b. 3 d. -

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: **BEP - BSO.**

Bijlage(n): 3

Afschr.:

BO: **170.066.**

Datum rapport	Volgno. Inf. rapp.	Evaluatie
17-4-1979	2	

Betreft:

BEWEGING "CHRISTENEN VOOR HET SOCIALISME" CvS.

Op 3 maart 1979 werd in het gebouw van het theologisch instituut van de universiteit van Amsterdam een landelijke vergadering gehouden van de beweging "Christenen voor het socialisme" (CvS). Voor het verloop van deze bijeenkomst moge verwezen worden naar bijgaande notulen.

Bij deze notulen was gevoegd een stencil getiteld "enige opmerkingen over de Christelijke Vredes Conferentie", overgenomen uit een brief van [] aan de stuurgroep van CvS. Niet onaannemelijk lijkt dat CvS bereid is tot een enigszins gestructureerd contact met de Christelijke Vredes Conferentie. Een kopie van genoemd stencil gaat hierbij.

[] de convocatie voor de landelijke vergadering van CvS op 7-4-1979. Ook daarvan is een kopie bijgevoegd.

einde.

Gezien:

GEEN ACTIE zonder overleg met BVO

Rubricering: 1)

Notulen van de landelijke vergadering van CvS 3-3-1979.

I Opmerking bij de notulen van 3-2-'79

- 1) pag 4 midden: "Het marxisme van ... is een vorm van sociologisme..." Er wordt gevraagd of dit sociologisme te rijmen valt met personalisme. De vergadering kon op dit punt geen verheldering geven.
- 2) pag. 6 Indonesië I: Delft heeft actie gevoerd in samenwerking met de Indonesië werkgroep in Delft.
- 3) De notulen worden onder dankzegging gearresteerd.

II Mededelingen van de stuurgroep

- 1) 17 maart zal te Amersfoort een dag plaatsvinden van "de stichting ontwikkelingssamenwerking gereformeerde kerken", met als thema "Wat heet ontwikkeld?" Ook CvS zal een informatiestand bemannen.
- 2) 6 april zal de officiële oprichting plaatsvinden van de regio Holland-Noord.
- 3) In tegenstelling tot wat de vorige landelijke vergadering is gezegd, is er een protestbrief gestuurd naar bisschop ... heeft hiervan een doorslag ontvangen.
- 4) De stuurgroep heeft een brief geschreven na.v. de recente ontwikkelingen in de zaak ... Op verzoek van ... komt deze brief in zijn geheel bij de notulen van de vergadering.
- 5) De copy-data voor Opstand zijn: 20 maart (2-de nummer) 10 juni, 23 augustus, 24 oktober en 25 november. Het eerste nummer komt binnenkort uit. De stuurgroep vraagt hulp van de regio's bij de eindredactie van dit nummer.
- 6) De stand van de donatiecampagne is F 4361,- ... vr. agt de stuurgroep of het mogelijk is dat CvS subsidie loskrijgt bij CRM. De stuurgroep zal dit nagaan.
- 7) De regio's worden verzocht oude opstanden, die niet verbrek zijn terug te bezorgen in Woudschoten, omdat daar gebrek is ontstaan aan enkele oude nummers.
- 8) Er wordt naar gestreefd het nieuwe info-boekje voor 15 juni a.s. klaar te hebben. In de redactie van dit boekje zitten:

en en
Het zal inde de mei vergadering besproken worden.

- 9) De stuurgroep wijst op de beginselverklaring "visie" waaraan door de basisbeweging gewerkt wordt. geeft een exemplaar van het laatste concept aan de stuurgroep. De oriëntatie op het socialisme uit vorige concepten is vervangen door een kritiese opstelling zowel naar de christendemocratie als naar het socialisme, een duidelijke vervaging. In het actieprogramma blijft echter staan: contact met CvS, contact met de arbeidersbeweging. CvS blijft betrokken bij de scholing van de basisbeweging. CvS-er en sympatisanten zullen zich niet polariserend opstellen, maar wel proberen de politieke kanten in dit stuk te verdedigen en zo mogelijk uit te bouwen.
- 10) CvS België heeft een brochure uitgegeven met een materialistische lezing van het Markus evangelie, "Markus, het verhaal van een praksis" Het is op Woudschoten te bestellen voor F 7,- (zonder verzendkosten).
Tevens werd gewezen op een nieuw boekje van ...
"Een materialistische lezing van de Bijbel" met een voorwoord van

II) Het nieuwe ... van de ... in Nederland is

Friesland stelde voor de landelijke scholing voortaan wat luchtiger te maken. Limburg vond deze inbreng van Friesland erg belangrijk ook i.v.m. het nieuwe informatieboekje. Nijmegen herkende de problematiek van Friesland vanuit de geschiedenis van de eigen regio. Zij stelde voor om de hele problematiek van de werving/opvang en scholing van nieuwe leden een keer in een landelijke vergadering aan de orde te stellen. stelt voor dit te doen aan de hand van de evaluatie van de landelijke scholing.

Amsterdam: Het anti-fascisme kommittee wordt verscheurd door partijpolitieke twisten, die haar funktioneren lamleggen. Daarom heeft CvS het kommittee verlaten, wel wordt contact gehouden met het KLAN. In de Anstelkerk bestaat sinds kort een CvS groepje van 5 mensen, ze hebben zich samen met een feministiese groep aldaar gebogen over de abortus-aktie, er komt een thema-dienst n.a.v. de Europese verkiezingen.

Wageningen probeert de problematiek van de Urenco en van Latijns Amerika aan de orde te stellen in het studentenpastoraat. Twente en Kampen zijn niet aanwezig.

Verslag van het weekend over de Europese verkiezingen

- Dit verslag werd geïmproviseerd. Aan de orde kwamen:
- Het belang van de Europese verkiezingen i.v.m. de economische machtsconcentratie in Europa.
 - De werking van het Europese parlement. Deze problematiek werd vooral formeel benaderd, de stroomlijning van de politieke partijen en de rol van de staat werden niet uitgewerkt.
 - De situatie in de kerken:

Lang was stilgestaan bij de positie van iemand als Hij had vroeger een voorstekkersrol door zijn niet-dogmatiese houding, maar is nu meer in het defensief, zich afzettend tegen CvS. Hij is belangrijk omdat veel progressieve christenen zich op hem oriënteren, mensen die CvS-ers tegenkomen in de akties.

De hervormde kerk heeft minder last van moeilijkheden van rechtse groeperingen. De historische oorzaak hiervan ligt in het feit dat deze kerk zich al veel eerder heeft opengesteld voor de nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen.

Wat betreft de katholieke kerk werd vooral het internationale karakter van de strijd die daar gaande is benadrukt, wat o.a. blijkt uit de problematiek rond Puebla/ bevrijdingstheologie en de basisbeweging in Lat. Amerika en hier. De verdeeldheid tussen de bisschoppen kan voor CvS een mogelijkheid zijn de linkse beweging binnen deze kerk te versterken. Van belang in dit verband is onze inbreng in de basisbeweging.

V Het Europese kongres in Milaan.

1) De waarnemers:

- Het IKV heeft gezegd geen tijd te hebben om iemand als waarnemer mee te sturen. De stuurgroep laat het hier niet bij zitten.
- Pax Christi heeft nog niets laten horen.
- Het de basisbeweging is het nog niet rond. De stuurgroep zal er achterheen zitten.
- Limburg stelt voor om ook iemand van de beweging Open kerk mee te sturen, omdat deze beweging zich de laatste tijd meer in de maatschappelijke ontwikkelingen is gaan interesseren. De vergadering had het bezwaar dat de beweging open kerk alleen regionaal belang is. Daarom stelde Heinz in tweede instantie voor dat hij, omdat hij zowel lid is van CvS als van

Open Kerk, de informatie zou doorspelen.

Er werd ook voorgesteld om iemand van de raad van kerken mee te sturen. Hierbij werd opgemerkt dat niet iedereen voor CVS aanvaardbaar is. Vanuit Nijmegen werd de naam van genoemd. De stuurgroep zal iemand zoeken.

Er werd gevraagd waarom het nodig is om mensen van de verschillende politieke partijen mee te sturen, omdat veel CVS-ers toch al lid zijn van een politieke partij.

antwoorde, dat dit internationaal zo besloten was. De voornaamste reden is dat men de linkse partijen wil interesseren voor de ontwikkelingen in de kerken, niet alleen op informeel niveau, via CVS leden, maar ook op officieel niveau.

Ook hierbij werd opgemerkt, dat niet iedereen aanvaardbaar is. Daarom werd geksostateerd dat het goed was, om niet snel mensen te vragen, maar een duidelijke uitnodiging te sturen met voldoende informatie. Wat betreft de pol. partijen is tot nu toe alleen duidelijk dat mee gaat na-
mens de PPR.

2) de CVS-delegatie

Vanuit Nijmegen werd gesteld dat de regio de voorkeur geeft aan als afgevaardigde boven de voorgestelde De stuurgroep motiveerde haar voorstel als volgt: men kende niet, had nooit met hem samengewerkt, en men had moeite met zijn standpunt en gedrag in zake abortus. Daarom zag de stuurgroep liever niet dat meeging hoewel er geen sprake was van een absoluut niet.

Vanuit Den Haag werd opgemerkt, dat niet de stuurgroep maar de regio moest betalen wie er mee ging. De stuurgroep antwoordde dat zij niets had bepaald, maar slechts had voorgesteld.

uit Nijmegen stelde voor, dat de regio opnieuw over de afvaardiging moest praten, en had begrip voor de bezwaren van de stuurgroep. Hij vond dat de landelijke vergadering het laatste woord moest hebben over de afvaardiging, omdat het immers een landelijke delegatie betreft.

Dit was aanvaardbaar voor de vergadering. Eriesland zei dat vanwege haar werk misschien niet mee zou kunnen naar Milaan. Met deze kanttekeningen ging iedereen met de voorgestelde delegatie akkoord.

3) De bespreking van de studienap.

De verhouding tussen CVS en de basisbeweging kwam in de map te weinig naar voren. Er werd gevraagd de contacten met de basisbeweging in te brengen in Milaan.

Limburg had de map-besproken en had op een aantal punten kritiek:

- Bij III, B4: Dit deel moest meer toegeschreven worden naar de tegenstelling tussen CVS en de andere bisschoppen.
- Bij I, 6: Te weinig over de ontwikkeling van de arbeidersbeweging.
- In de map komt de problematiek van de gastarbeiders te weinig naar voren, iets wat ons door de CVS-ers uit Zuid-Europa eker verweten zal worden.
- CVS Limburg heeft een map met perspublicaties bijgehouden van een aantal dag- en weekbladen over de Europese verkie-

Enige opmerkingen over de Christelijke Vredes Conferentie

De Christelijke Vredes Conferentie (CVC) is tijdens de koude oorlog opgericht door Hromadka, Iwand e.a. als dienst van verzoening. Om christenen uit de kapitalistische en de socialistische landen met elkaar in contact te brengen voor een gemeenschappelijk streven naar verzoening en vrede. In sommige landen, zoals de DDR, functioneren regionale afdelingen als vredesbeweging aan de basis van de kerk, om in de kerk de politieke samenhangen van militarisme en ontwapening ter sprake te brengen. De laatste jaren is naast de inbreng uit de socialistische landen ook in toenemende mate de stem uit de zgn. derde wereld van belang geworden. Met name vanuit Latijns-Amerika wordt geparticipeerd door christenen die in hun situatie betrokken zijn in de strijd voor bevrijding en vrede. De inbreng vanuit West-Europa in de CVC is, sinds "Praag '88" en de nasleep daarvan nogal gering. In Nederland heeft de afdeling slechts een bescheiden omvang. De Nederlandse afdeling beschouwt het niet als haar taak om te streven naar een grotere landelijke christelijke vredesbeweging, die immers in ons land al ruimschoots bestaat in organisaties als het IKV, samenwerkingsverband Stop de N-bom, Stop de Kernwapenwedloop, Kerk en Vrede e.d. Deze bewegingen behoeven wel te allen tijde versterking, maar geen extra organisatie naast zich.

Niettemin lijken er nu op bescheiden schaal wel enkele taken voor de CVC in Nederland weggelegd:

- De CVC kan contacten onderhouden met Christenen uit de socialistische landen, met wie we anders niet snel in gesprek zouden raken. Ze kan een mogelijkheid bieden om in de Nederlandse discussie over christenen voor het socialisme de ervaringen mede te verwerken van christenen in wat men noemt: het reële socialisme.
- De CVC kan een platform bieden waarin zowel stemmen van christenen uit de socialistische landen, én uit de bevrijdingsstrijd in de derde wereld, én uit de klassenstrijd in West-Europa gehoord worden.
- De CVC biedt de mogelijkheid tot uitwisseling binnen de internationale christelijke vredesbeweging. Vanuit Nederland zijn ervaringen met acties als "stop de neutronenbom" en "kernwapens de wereld uit, te beginnen uit Nederland" in te brengen, terwijl wij van andere ervaringen kunnen leren.
- De CVC kan een uitwisseling verzorgen met personen en groepen uit andere regionale afdelingen.

(overgenomen uit een brief van

Op de vergadering van de Nederlandse afdeling van de CVC, 10 maart j.l. in Amsterdam, is voorgesteld om de volgende groepen/organisaties te vragen kollektief lid te worden van de CVC om aldus te kunnen participeren in het werk van de CVC: het Inter Kerkelijk Vredesberaad, Pax Christi Nederland, Christenen voor het Socialisme Nederland en de Werkgroep Oost-Europa Projekten.